

ప్రజాశక్తి

ఆదివారం అనుబంధం
మే 09, 2021

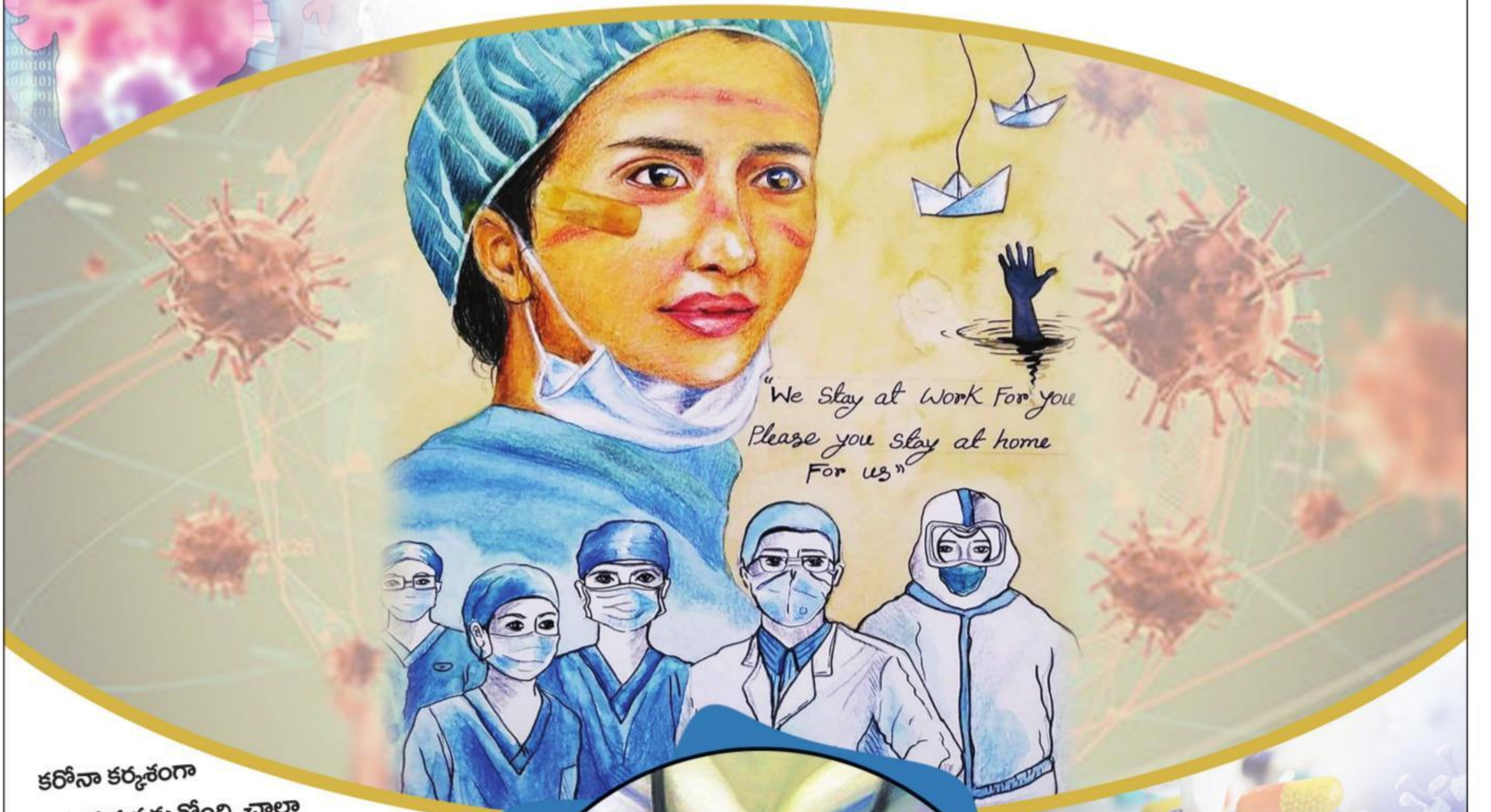

2 లో.. కథ అమ్మ కోసం..

3 లో.. లేఖ
మోడీ.. తక్షణం దిగి పో !

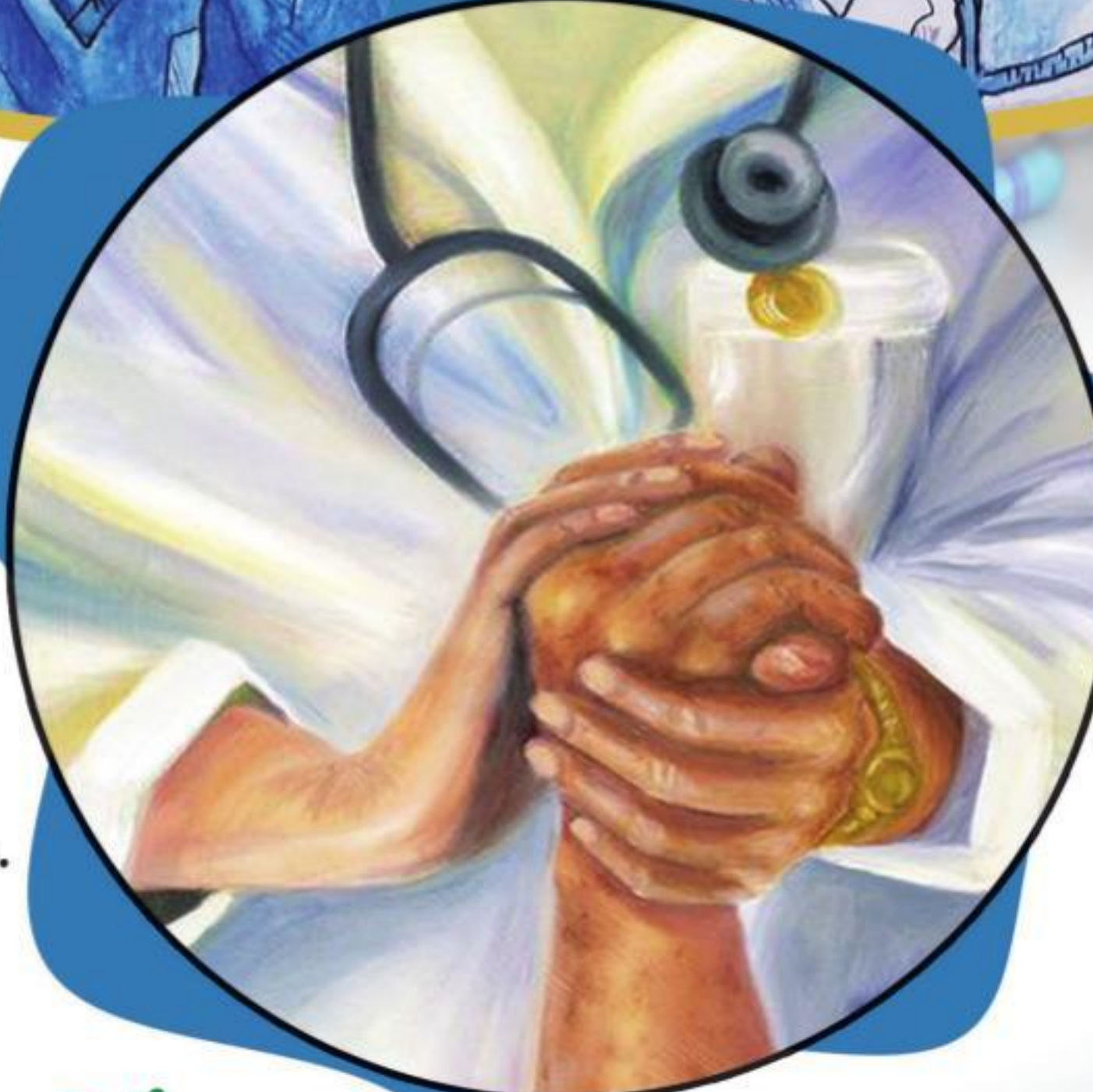

భయపడకు మిత్రమా ! పోరాడితే నిండు జీవితం నీదే !!

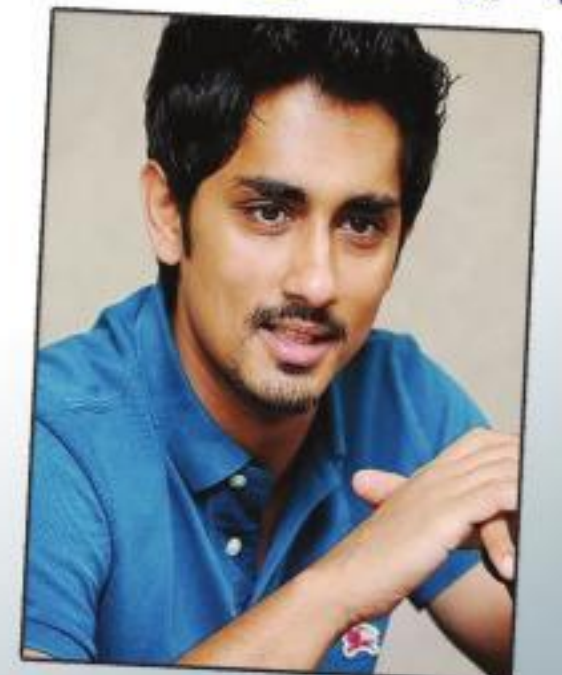

కరోనా కర్కశంగా
విరుచుకుపడుతోంది. చాలా
కుటుంబాలు వ్యాధి బారిన పడుతున్నాయి.
ప్రాణాహనీ జరుగుతోంది. కానీ,
ప్రాణాలను తీస్తున్నది వైరస్ కాదు
కాదంటున్నారు వైద్య నిపుణులు.
మరెందువల్ల చాలామంది ప్రాణాలను
కోల్పోతున్నారు ? 'భయం వల్ల.. అవును...
కేవలం భయం వల్లనే ?' అంటున్నారు.
కోవిడ్ ని జయించిన వయో వృద్ధుల
ఉదంతాలూ అదే మాటను ఉదహరిస్తున్నాయి.
మనో ధైర్యమే మా బలం అంటూ
విజయసంకేతం చూపిస్తున్నారు వాళ్లు !

ఈ అంశంపైనే ఈ వారం ప్రత్యేక కథనం... 4, 5 లో..

5 లో.. సెలబ్రిటీ
మనసున ఉన్నది మాట్లాడేస్తాడు !

ఇంటి బయట అంటు తోముతున్న లచ్చమ్మకు ఇంట్లోంచి సెల్‌ఫోన్ మోగుతున్న శబ్దం వినబడుతోంది. “ఒరేయ్... అంజిగా! ఆ ఫోన్ కాస్త ఎత్తరా! ఇప్పటికీ రెండు సార్లయింది. ఆ ఫోను మోగబట్టి, నేనిలా మొరగ బట్టి లేవరా! లేచి చేసిందెవరో కనుక్కో...” లోపల పడుకున్న అంజిగాడికి వినిపించేలా కాస్త గట్టిగానే గొంతు పెకిలించింది లచ్చమ్మ. లచ్చమ్మ కేకలకు... పొద్దున్నే గుడినెక్కి కొక్కొక్కోమంటూ పల్లెనంతా నిద్రలేపిన కోడిపుంజు కూడా ఉలిక్కిపడి మరొక్కసారి... “కొక్కొక్కో” మంటూ గట్టిగా కూతబెట్టి లచ్చమ్మకు గొంతు సాయం చేసింది. అంజిగాడు గాడ నిద్రలో తేలుతున్నాడు. కుంభకర్ణుడి కునుకు వాడిది. మంచం మీద పడ్డాడంటే చాలు.... పక్కనే పిడుగుపడ్డా లేచే రకం కాదు. ఫోను మళ్ళీ మోగడం మొదలెట్టింది. సహనం కోల్పోయింది లచ్చమ్మ. ఉన్నపళంగా లేచి అటకమీది కర్రెట్టుకుని అంజిగాడి వీపుమీద ఒక్కటేసింది. చీమ కుట్టినట్టు కూడా లేదు

అమ్మ కోసం

అంజిగాడికి. లచ్చమ్మకు కోపం రెట్టింపైంది. శక్తిసంతా కూడగట్టుకుని.... కర్రను పైకెత్తింది. ఇంతలో ఫోన్ మళ్ళీ మోగింది. లచ్చమ్మ దృష్టి అటువైపు మళ్ళింది. ఫోన్‌పై...“ఎవరూ! మాట్లాడేది? కొత్త పల్లె నుంచి లచ్చమ్మను మాట్లాడుతుండ” అనగానే- “నేనమ్మా మీ అన్న సుబ్బయ్యను మాట్లాడుతుండ. బాగుంటేవా తల్లి” అన్న మాటలు వినగానే లచ్చమ్మకు ప్రాణం లేసాచ్చింది.

“ఎన్నాళ్లయిందన్నా! నీ గొంతు సెవిన బడి. ఎట్లాగుంటివే... ఇన్నాళ్ళకు గురుతుకొచ్చేనా ఈ పిచ్చి చెల్లి.” లచ్చమ్మ మాటలకు సుబ్బయ్య “అట్లా అనుకోమాకమ్మా! పని మీద బడి ఈలు దొరక్కపోయె... మీ పదిన, నా కొడుకూ అందరం బాగుంటిమి. నా సంగతేంటే గానీ! నువ్వు జెప్పమ్మా ఎట్లాగుంటివి? ఏమి జేస్తుంటివి? నీ కొడుకెట్లాగున్నాడు?” అలా అడిగి పాటికి లచ్చమ్మకు కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరిగిన్నాయి.

“నా గురించి చెప్పడానికేముందన్నా! కష్టాలు కన్నీళ్లు తప్ప... రెక్కాడితేగానీ.. డొక్కాడని బతుకు. పొలం పనులకెత్తావుంటి గా పనులు కూడా నిన్నునే అయిపోయినాయి. వర్షాలు పడేదాకా కూలీకెవ్వరూ రావద్దని చెప్పింద్రు. నా కొడుకంటావా... వానికింకా బతుకు విలువ తెలిసింది కాదాయె. పొద్దుస్తమానమ్మా సినిమాలని, షికార్లని రెక్కల్లేని పచ్చిలెక్క, ఊరంతా పిచ్చి కుక్క, లెక్క తిరిగొస్తాడు. కొడుకు సేతికొచ్చాడనుకుంటే ఈడి వాలకం ఇట్లా ఏడ్చినాది. సేద్దాం అంటే పనులేవు. ఈ రెండు నెలలూ మాకు గొడ్డుకాలమ్మా! ఏం జెయ్యాల్లో ఎట్లా బతకాలో తలకెక్కుతలేదు...” అంటూ లచ్చమ్మ తన బాధసంతా కుమ్మరించింది.

“నువ్వేం దిగాలుపడకు తల్లి .. మా కాడ సేతుల్లిండా పని వుంది, రొల్లు పగలగొట్టెవనెమ్మా! కూలీ గూడా బాగానే ఇస్తరు. నీ కొడుకును వెంటబెట్టుకొని రేపే హైదరాబాదుకు వచ్చేయమ్మా” మేము కూడా మా ఊరి నుండి పది రోజులైంది వచ్చి బాగుందమ్మా ఇక్కడ” ఆత్రంగా గొంతువిప్పాడు సుబ్బయ్య. “సరేనన్న.. మా ఊరివాళ్ళవరైనా వస్తారేమో కనుక్కొని జెప్తాన్నే” అంటూ ఫోను పెట్టేసింది.

“ఒరేయ్! పడుకుంది సాల్.. లేచి పక్కంటి బజారత్తను, ఎదురింటి శాంతమ్మత్తను నేను రమ్మన్నానని జెప్పు. మీ మామ ఫోను జేసిండు. మనల్ని రేపు హైదరాబాదుకు రమ్మంటున్నాడు”. అంది.

హైదరాబాదు పేరు చెవిన పడగానే... ఒక్కసారిగా కళ్ళు తెరిచాడు అంజిగాడు. “హైదరాబాదుకా! వెల్దాం పదవే... సుబ్బయ్య మామ అక్కడికెప్పుడు బోయిండు?” అలా అడిగి సరికి... లచ్చమ్మకు ఆశ్చర్యమేసింది. “నీకు జెప్పినా అర్థం కాదులే గానీ... ముందు వాళ్ళందర్నీ తోల్కోనిరా!” అంది. నిద్రమబ్బునంతా మంచం మీద దులిపేసి బయటకు పరుగెత్తాడు అంజిగాడు.

లచ్చమ్మ ఉండేది డోన్ పక్కనున్న కొత్తపల్లె. అంజిగాడికి పదేళ్ళు నిండగానే వాళ్ళయ్యకు నూరేళ్ళు నిండుకున్నాయి. అప్పటి నుంచి కొడుకు పెంపకం, ఇంటి భారం లచ్చమ్మ మీదే పడింది. అంజిగాడికి సదుపాయలేదు, ఇరవై యేళ్ళు దాటినా బరువు బాధ్యత తెలిసారలేదు. పొద్దుస్తమానం సినిమాల పిచ్చి. వాడు అభిమానించే హీరో సినిమా రీలిజవుతుందంటే వాడి హడావుడి అంతాఇంతా కాదు. ఆకలి దప్పికలు మరిచి డోన్‌లోనే మకాం పెట్టేవాడు. వేరే హీరోల ఫ్యాన్స్‌తో గొడవ పడేవాడు. ఒకసారి ఈ విషయంలోనే పోలీసులతో తన్నులు దినొచ్చి ఊర్లో లచ్చమ్మ పరువును వీధి పాలుచేసిండు. ఈ నాకొడుక్కి సినిమాల పిచ్చి ఏ దేవుడాచ్చి ఇడిపించాల్సో ఏమో నంటూ లచ్చమ్మ చాలాసార్లు అంజిగాడ్ని ఇష్టమొచ్చినట్టు కొట్టి ఇంటినుండి గెంటేసింది. తల్లి మనసు కదా! మళ్ళీ ఊరంతా వెతికి...ఇంట్లోకి తెచ్చుకునేది.

హైదరాబాదు అనగానే అంజిగాడి ఆలోచన్లు ఆకాశంలో తేలుతున్నాయి. అక్కడ పెద్ద పెద్ద టాకీసులుంటాయి. సినిమా హీరోలందరూ అన్నే వుంటరంట! షూటింగులు దగ్గర్నుంచే చూడొచ్చు. ఈ విషయం తొందరగా నా దోస్తులతో జెప్పాలంటూ వాళ్ళందరినీ పోగుచేసి, చెప్పిండు. “ఒరేయ్ అంజిగా! హైదరాబాదంటే మనూరైక్క గంటల్లో సుట్టేసిది కాదురా.. పెద్ద సిటీ.. ఇలాంటి వంద పల్లెలైనా దానికి సరితూగవు. హీరోలుండేది.. జూబ్లీహిల్స్‌లో.. అర్థమైందా! ఎగిరెగిరి పడకుండా ముందు వెళ్లి ఆడ్రస్సు కనుక్కో!” అన్నాడొకడు.

ఆ సాయంత్రం తాము హైదరాబాద్‌లో వెళ్లాల్సిన ఆడ్రసును మామనడిగి అనుక్కున్నాడు. అతడు చెప్పిన ఆడ్రసులో జూబ్లీ హిల్స్ అని వుండటం చూసి, చాలా ఆనందపడ్డాడు. ఆ మర్నాడు డోన్ దాకా వచ్చి దోస్తులందరూ అంజిగాడ్ని బస్సుక్కించారు. “మనందరి గురించి మన హీరోతో మాట్లాడతా. వెళ్లిస్తానంటూ” బస్సుక్కుడా అంజిగాడు. సుబ్బయ్య మామ జెప్పినట్లుగానే బస్సుక్కుగానే ఫోనుజేసి చెప్పాడు.

బస్సు హైదరాబాదుకొచ్చేలోపు మధ్యాహ్నం అయింది. లచ్చమ్మ అంజిగాడు అందరూ బస్టాండులో దిగగానే... సుబ్బయ్య వాళ్ళందరినీ తోల్కొని జూబ్లీహిల్స్ సిటీ బస్ ఎక్కించాడు. అంజిగాడు హైదరాబాదు నగరాన్ని కిటికీ దగ్గరే కూర్చుని కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నాడు. పెద్ద పెద్ద సినిమా హాల్లు, వాల్ పోస్టర్లు కనువిందు జేస్తున్నాయి. అరగంటలో అందరూ జూబ్లీహిల్స్‌లో దిగారు. వాళ్ళందర్నీ... సుబ్బయ్య ఉన్నచోటుకు తీసుకెళ్లాడు. వదినను, అల్లుడ్ని చూడగానే లచ్చమ్మ మురిసిపోయింది. ఒకరితో ఒకరు మనసిప్పి మాట్లాడుకున్నారు. సుబ్బయ్య కొడుకు శీను, అంజిగాడికి మంచి తోడైనాడు. అందరూ కల్సి మరుసటి రోజు పొద్దున్నే పనిలోకెళ్ళారు. మొదట్లో కాస్త కష్టంగా అనిపించినా రోజులు గడిచేకొద్ది ఆ రాళ్ళ పగలగొట్టే పని అలవాటైంది. వందలాది మంది పనిజేస్తున్న ఆ చోటుకు దగ్గర్లోనే టెంటు గుడిసెల్లో చిన్నపాటి అద్దెకున్నారుంతా. తన చెల్లిని, మేనల్లుడిని సుబ్బయ్య తన ఇంట్లోనే ఉండమన్నాడు.

వారం చివర్లో కూలీ డబ్బులిచ్చారు. అందరి కళ్ళల్లో ఆనందం. అంజిగాడికి మాత్రం ఎప్పుడెప్పుడు హీరోలు కనబడతారా.. తన అభిమాన హీరో ఇంటికెప్పుడెల్లామా! అంటూ ఒకటే ఆరాటం. వాడి ఉబలాటమంతా శీనుగాడితో చెప్పుకొన్నాడు. “వచ్చే ఆదివారం తప్పకుండా వెళ్దాం. నిన్ను మీ హీరో ముందు నిలబెట్టడం నా బాధ్యత..” అని శీనుగాడి చెప్పేసరికి అంజిగాడు ఎగిరి గంతేసాడు.

ఆదివారం దగ్గరకొస్తుంది. టీవీల్లో, రేడియోల్లో, పత్రికల్లో ఒకటే వార్తలు... కరోనా గురించి. అది అంజిగాడి ఆశకు శాపమైంది. ప్రభుత్వం ఉన్నపళంగా లాక్‌డౌన్ విధించింది. ఎవరూ బయట తిరక్కుండా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు, సూచనలు అమలు చేసింది. పనికొచ్చిన వాళ్ళంతా మా బతుకులిట్లా తెల్లారి పోయినాయని ఉన్నచోటే కుప్పకూలిపోయారు.

రోజులు యుగాల్లా గడుస్తున్నాయి. “ఎన్నాల్లిలా పస్తులతో బతకాలన్నట్టు సానామంది కూలీలు కాలినడక సొంతూరుకు సాగిపోతుండ్రు. నీకు కాళ్ళనొప్పులు కదా లచ్చమ్మా! నీ కొడుకును దోల్కొని అన్నీ నక్కబాడ్డాక వొడ్డువులే.. మేము ఎట్లాగో అట్లాగా మనూరుకు జేరుకుంటాం” అని లచ్చమ్మతో పాటు వచ్చిన వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయారు. ఏమీ పాలుపోక వాళ్ళను చూస్తూ నిలబడి పోయింది లచ్చమ్మ. “నువ్వేం మనస్సు నొచ్చుకోకు తల్లి.. ఈ తతంగమంతా అయిపోయేదాకా నా దగ్గరే వుండువు గానీ.. నా సెల్లి నాకు బరువైతదా!” అన్న సుబ్బయ్య మాటలకు సరేనన్నట్టు తలూపింది లచ్చమ్మ.

ఓ రోజు ఉదయాన్నే అంజి, శ్రీను ఇద్దరూ కలిసి ఎవ్వరికీ కన్పించకుండా హీరోలున్న వీధికి వెళ్లారు. అంజిగాడి హీరో ఇల్లు కనబడింది. వాడి ఆనందం కట్టలు తెంచుకుంది. చూడ్డానికి రెండు కళ్ళు చాలట్టేదు. ఆలస్యం చేయకుండా ఇంటి ముందు కెళ్ళి గేటులోంచి తొంగిచూసాడు. బైట వరండాల్లో మెత్తడి గడ్డి మీద వాకింగ్ చేస్తున్నాడు వాడి సూపర్ హీరో.. శీను కూడా చూశాడు. అంతలో అంజిగాడు గొంతు పెద్దది చేసి “అన్నా! బాగుంటేవా! నేనన్నా అంజిగాడ్ని. నువ్వంటే పాణమన్నమాకు. నీ సినిమాలెన్ని సార్లు చూసామో లెక్కలేదన్నా! ఎట్లాగైనా నిన్ను సూద్దామని, వచ్చినానన్నా. ఇన్నాళ్ళకు నిన్ను కళ్ళారా చూసుకుంటి. “అన్నా! నువ్వు సూపర్‌న్నా. ఎంత బాగుంటేవే..!” అంజిగాడి మాటలు కట్టలు తెంచుకుంటున్నాయి. వాడి మాటలు విని ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకేయలేదు ఆ హీరో... అంజిగాడ్ని పిచ్చివాణ్ణి చూసినట్టు చూసి.. “వాచ్‌మెన్.. అక్కడ ఎవరో చూడు”.. అంటూ లోపలికెళ్ళిపోయాడు. అంజిగాడి నోరు మూగ బోయింది. వాచ్‌మెన్ వచ్చి, “సార్ బీజిగా వున్నాడు. దయచేసి ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోమ్మన్నాడు.” అన్నాడు.

“ఒరేయ్ అంజి! రోజులు బాగా లేవురా! ఇలాంటిప్పుడొస్తే ఎవరైనా ఇలానే వెళ్ళిపోమ్మంటారు. పరిస్థితులు కుదుటపడ్డాక వద్దాంలే.. ” అంటూ ఇంటికి తీసుకెళ్లాడు శీను. అంజిగాడిని ఏదో తెలియని బాధ, ఏవేవే ఆలోచన్లు చుట్టేసాయి. ఉలుకూపలుకూలేని వాడిలా అయిపోయాడు.

రోజులు గడిచేకొద్ది లచ్చమ్మకు కాళ్ళనొప్పులెక్కువయ్యాయి. తెచ్చుకున్న మాత్రలన్నీ అయిపోయినాయి. నడవడం కష్టమయ్యింది. ఒకరోజు ఉన్నట్టుండి

లచ్చమ్మకు ఒళ్లంతా వేడెక్కింది. ఊరు కొత్త కదా! హాస్పిటల్లు, మెడికల్ షాపులెక్కుడున్నాయో తెలియట్టేదు. మెయిన్ రోడ్డు మీదకు పోలీసులు ఎవ్వరినీ రానివ్వట్టేదు. అంజి, శీను ఆ రాత్రంతా మెడికల్ షాపుల కోసం ఎలా గాలించారు. అమ్మ జ్వరంతో ఒణికిపోతోంది. ఇన్నాళ్ళు నా కోసం ఎంతో కష్టపడ్డ మా అమ్మను ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో చూస్తూగూడా ఏమి చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో వున్నందుకు అంజిగాడు కుమిలిపోయాడు. ఎలాగైనా అమ్మను కాపాడాలి. అందుకు మార్గం ఎంచుకున్నాడు. తెల్లారాక ఒక్కడే బయలుదేరి వెళ్లాడు. వాడు అభిమానించి, ఆరాధించిన ఆ హీరో ఇంటికి..

హీరో వరండాలో పేపరు చదువుతూ కనిపించాడు. గేటు తీసుకుని ఆత్రంగా లోపలికెళ్ళబోయాడు అంజిగాడు. వాచ్‌మెన్ అడ్డుకున్నాడు. అంజిగాడు వాళ్ళ హీరోతో “అన్నా! ఒక్కసారిలా ఇలా రండన్నా.. మాయమ్మకు జబ్బు చేసినది. అక్కడ ఎంతోమంది ఆకలితో అల్లాడిపోతుండ్రు.. నువ్వే వచ్చి సాయం చేయాలన్నా” అని కన్నీళ్ళెట్టుకున్నాడు. అంజిగాడి మాటలకు ఆ హీరో కోపంతో గేటు దగ్గరకొచ్చి “ముందు ఇక్కడినుండి

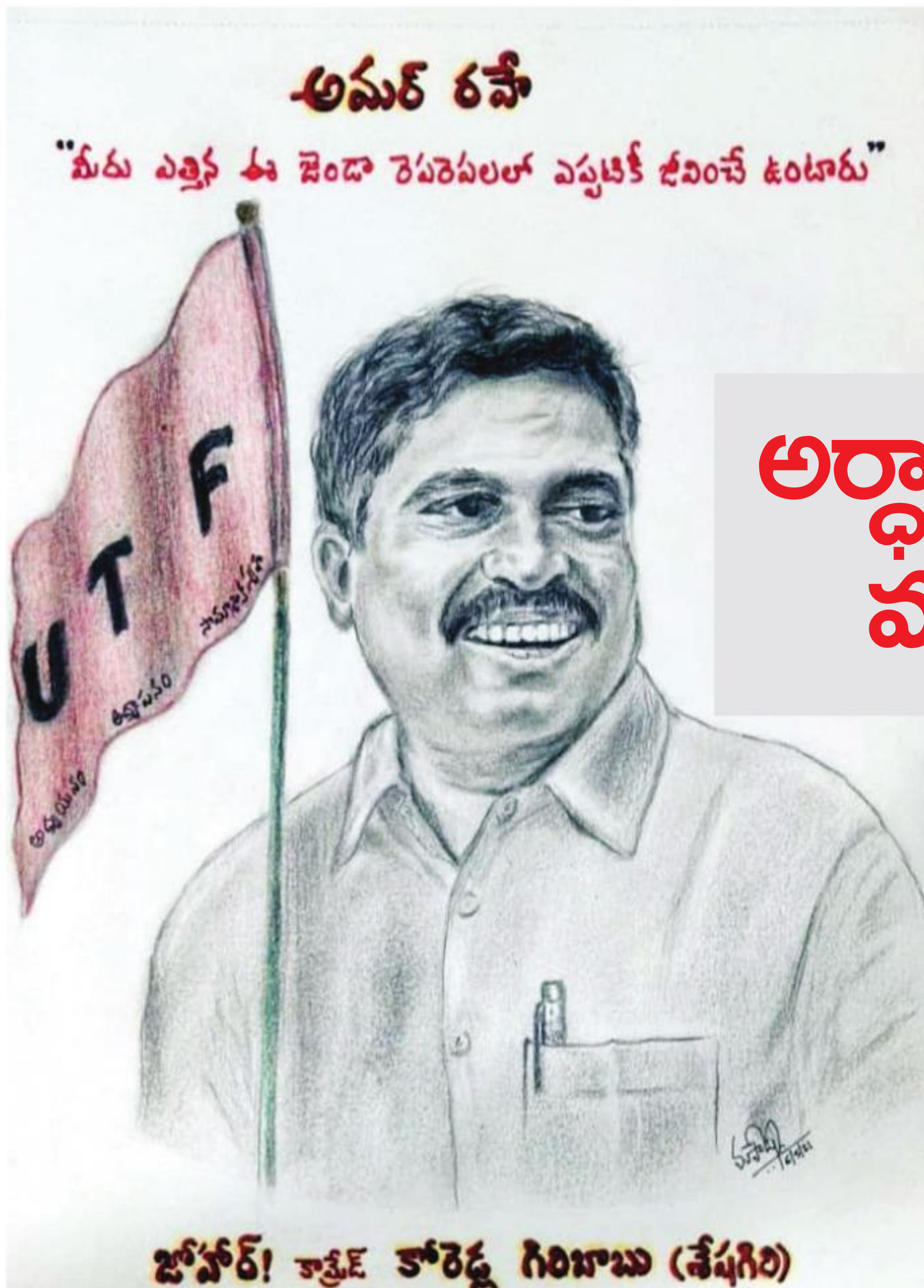
వెళ్లిపో.. లేదా పోలీసులను పిలుస్తానని బెదిరించాడు. మీ అమ్మకు వచ్చింది జ్వరం కాదు. కరోనా వ్యాధి. వెంటనే ఆలస్యం చేయకుండా క్వారంటైన్‌కు తీసుకెళ్ళమని సలహా ఇచ్చాడు. ముందు ఆ గేటు వదులు.. ఆ వ్యాధి నీక్కూడా అంటుకొని ఉంటుంది. వాచ్‌మెన్! వాడ్ని త్వరగా ఇక్కడి నుండి పంపించేసి.. సానిటైజర్ (స్ప్రే) చేసి ఆ ప్లేసెండా క్లీన్ చెయ్యమని” చెప్పి లోపలికెళ్ళాడు.

ఆ హీరో అలా మాట్లాడే సరికి అంజిగాడికి ఒళ్లంతా ఒణుకుపుట్టింది. ఉప్పెనలా ఎగిరి పడ్డాడు. వాడి ఆవేశాన్ని ఆపడం వాచ్‌మెన్ వల్ల కూడా కాలేదు. అంతలోనే పోలీసులోచ్చి “ఎవర్రా నీవు కుర్రకుంక! ఇక్కడ లొల్లి జేస్తుండవు. పద స్టేషన్‌కు అని లాక్కెళ్ళబోయారు. “హలో సార్! ఆ అబ్బాయిని విడిచిపెట్టండి”. ఎదురింట్లో నుండి అంజిగాడి సంగతంతా చూస్తున్న హీరోయిన్ ప్రణతి బయటకొచ్చింది. పోలీసులతో మాట్లాడి వారిని పంపించేసింది. “ఏంటబ్బాయి! ఎవరు నువ్వు? మీ అమ్మగారికి ఏం అయ్యింది. నేనంతా విన్నాను. వెళ్తాంపద” అంటూ అంజిగాడితో పాటు వాళ్ళన్న చోటుకెళ్ళింది హీరోయిన్ ప్రణతి. లచ్చమ్మ పరిస్థితి చూసి “ఓ మై గాడ్.. ఫీవర్ ఎక్కువైందని”. వెంటనే ఇంటికి ఫోను చేసింది. పది నిముషాల్లో కారొచ్చింది. కార్లోంచి ఫస్ట్ ఎయిడ్ బాక్స్ తీసుకుని లచ్చమ్మకు ఇంజక్షన్ చేసింది. కొన్ని మాత్రలు ఇచ్చి “భయపడాల్సిన పనిలేదు, రెండు రోజుల్లో తగ్గిపోతుందిలే” అంటూ అక్కడున్న వారందరికీ ధైర్యం చెప్పింది. అందరూ ఆశ్చర్యంతో ఆమెనే చూస్తున్నారు. అసలేం జరిగిందో ఎవరికీ బోధ పడకుంలేదు. కలగంటున్నట్టుంది అందరికీ.. “భయపడకండి నాకు వైద్యం తెలుసు. డాక్టర్‌ను అవ్వబోయి, యాక్టర్‌నయ్యానంతే...” నంటూ చిన్నగా నవ్వి కారెక్కి వెళ్ళిపోయింది. ఆమెకు కృతజ్ఞతగా అందరూ చేతులు జోడించారు. అంజిగాడికి మాత్రం ఆమె నడిచొచ్చిన దేవతా అనిపించింది.

ఆ హీరోయిన్ మర్నాడు ఉదయాన్నే జీవులో వచ్చింది. అక్కడున్న వాళ్ళకంతా అన్నం పొట్లాలు ఇచ్చింది. ఇంట్లోకొచ్చి లచ్చమ్మను “ఎలా వుందమ్మా” అని అడిగింది. “పర్లేదమ్మా నీ దయపల్ల బాగానే వుంది”. “నాదేముందిలెండి నన్నింతవరకు లాక్కొచ్చిన్న నీ కొడుకును మెచ్చుకో” అని అంజిగాడి వైపు చూసింది. అంజిగాడి కళ్ళనిండా నీళ్ళు తిరిగాయి. బయటకొచ్చి అందర్నీ ఉద్దేశించి “ఈ రోజు నుండి మీరేమి విచారపడకండి...నేనున్నాను. రోజు ఇలానే మీకు భోజనం తీసుకొస్తాను. రోజులు బాగాలేవు. బయటకెళ్ళకుండా ఇంట్లోనే జాగ్రత్తగా వుండమని” చెప్పి వెళ్ళింది. లచ్చమ్మ మాదిరిగానే కూలీకొచ్చి చిక్కుకున్న వారు దాదాపు వందకు పైగా అక్కడే ఆకలితో అలమటిస్తున్నారు. వాళ్ళందరికీ అమ్మలా రోజూ అన్నం పెట్టి, వైద్యుడిలా సేవలందించి కనిపించే దైవంలా వారి గుండెల్లో కొండంత అభిమానం సంపాదించింది ప్రణతి.

లాక్‌డౌన్ రోజులు పెంచుకుంటూ పోతోంది ప్రభుత్వం. తాను చెప్పినట్లుగానే రోజూ ఆకలిగొన్న వారికి అన్నం పెట్టి ఆదుకుంటుంది హీరోయిన్ ప్రణతి. కొందరు ఆమెనుద్దేశించి “కోట్లు దీనుకుని తెరమీద హీరోల్లా నటిస్తే సరిపోదు, ఇలా మనుషుల మధ్య కొచ్చి వారి కష్టాలు తీర్చినోడే అసలైన హీరో. హీరోలు జెయ్యాల్సినపని హీరోయిన్ జేస్తుందిక్కడ అంత అందం, హోదా వుండి కూడా మనలో కల్గిపోయి, మన బాగోగులు జూసుకుంటూ ఏ రోగానికి భయపడకుండా... మనకండగా నిలబడిందే.. నిజంగా ఈ తల్లి మనపాలిట దేవతామూర్తి” అని కొనియాడారు. వాళ్ళ మాటలన్నీ అంజిగాడికి వినబడుతున్నాయి. రేయింబవళ్ళు నిద్రకాసి, టాకీసుల సుట్టూ ఎర్రతిరుగుల్లు తిరిగి, కటొట్లకు దండలేసి, దండం బెట్టింది ఈ హీరోలకా! తలుసుకుంటేనే నా మీద నాకే చిరాకేస్తుంది. కళ్లారా చూసిన నిజాలు, ఎదురైన అనుభవాలు అంజిగాడికి కనువిప్పు చేశాయి. ఇన్నాళ్ళు పేరుకుపోయినా ఆ పిచ్చి అభిమానమంతా ఒక్కసారిగా కడిగేసినట్లయింది. ఇప్పుడు వాడి మనసు తేటతెల్లమయ్యింది. ఆపదలో వున్నవారిని ఆదరిస్తున్న ప్రణతి మేడమ్ సేవలో అంజి, శీను కూడా పాలుపంచుకున్నారు. అందుకు ఆమె చాలా సంతోషించింది.

అర్ధాంతరంగా వెళ్లిపోయిన మన మంచి మాస్టారు

శేషగిరి మాస్టారు పీరియడ్ మధ్యలో వెళ్లిపోయాడు. పాఠం పూర్తి చేయకుండానే వెళ్లిపోయాడు. అవును.... బెల్ కొట్టక ముందే వెళ్లిపోయాడు. చాలా చిన్న వయసులోనే మనకు ఎన్నో పాఠాలు నేర్పి వెళ్లిపోయాడు. ఒక మనిషి సంకల్పం ఉంటే ఎంతైనా చేయొచ్చని నిరూపించి వెళ్లిపోయాడు. ఒక మనిషి ఉన్నప్పటికంటే లేనప్పుడే అతని విలువ తెలుస్తుంది. అతను వెళ్లి పోయినందుకు మనసు దిగులు పడుతూనే అతడు చేసిన శూన్యాన్ని ఎలా భర్తీ చేయాలో తెలియక భయం వేస్తుంది.

శేషగిరి (యుటిఎఫ్) ఐక్య ఉపాధ్యాయ ఫెడరేషన్ కు విజయనగరం జిల్లా తరపున రాష్ట్ర స్థాయి బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నాడు. గురజాడ అధ్యయన

కేంద్రానికి కేంద్రబిందువు. గత రెండు దశాబ్దాలుగా విద్యా రంగంలో కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలపై సభలు సమావేశాలు పెట్టి ప్రజలను చైతన్యవంతం చేస్తూ వచ్చాడు. స్టడీ సర్కిల్ తరపున వర్తమాన సమస్యల మీద ఎన్నో చర్చా కార్యక్రమాలు నిర్వహించాడు. అలాంటి నిబద్ధతగల కార్యకర్త మొన్న అర్ధాంతరంగా కోవిడ్ తో మరణించాడు.

పదవి కొందరికి అలంకారం. కొందరికి అది ఒక గురుతర బాధ్యత. ఆ బాధ్యత ఎరిగిన వాడు ముళ్ళకీరింటంగా దాన్ని తలదాల్చుతాడు. అంపశయ్యగా భావించి దానిమీద సేద తీరుతాడు. ఉద్యమాల నేపథ్యంలో నుంచి వచ్చినవారికి, ఉపరితలాల నుంచి

వచ్చి నాయకత్వం చేపట్టిన వారికి తేడా ఏమిటో శేషగిరిని చూస్తే తెలుస్తుంది. అతడు విద్యార్థి దశ నుంచి ఎస్ఎఫ్ఐ కార్యకర్తగా ఎదిగి వచ్చినవాడు. ఉద్యమ వారసత్వాన్ని కుటుంబం నుంచి అందిపుచ్చుకున్నవాడు. ఐదు పదులు దాటకుండానే ఇంత చిన్న వయసులో ఎంతగానో ఎదిగాడు. ఒంటి చేత్తో ఎన్నో పనులు చేసాడు. ప్రజలతో ఎంతగానో మమేకమయ్యాడు.

అతడు ప్రజల మనిషి అవుతున్నకొద్దీ వ్యక్తిగత జీవితంఅంటూ లేకుండా పోయింది. 'తన' అన్నది త్యజించాడు. తన కోసం తను ఆలోచించడం

కేంద్ర నిర్వాహకుడిగా గాని అతను వేసిన అడుగులు అనుసరణీయమైనవి. ఆచరణీయమైనవి కూడా. ఈమధ్య స్టీల్ ఫ్లాంట్, మహారాజా కళాశాల ప్రైవేటైజేషన్ విషయంలో నిరంతరాయంగా జరిగిన సభలు సమావేశాలు నిరసనలు మనం చూశాం.

వాటికి వెన్నుదన్నుగా నిలబడింది శేషగిరి. శేషగిరిలో మరో గొప్ప నాయకత్వ లక్షణం... అధ్యయనం.

ఈ రోజుల్లో సాహిత్యంతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేని వాళ్ళు సాహిత్య సంస్థల కీలక బాధ్యతలు

మానేశాడు. సమస్యకు పరిష్కారం కేరాఫ్ శేషగిరి అని బాధితులు భావించినప్పుడు తన సమయం తనకు కాకుండా పోయింది. మనం ఉద్యోగంలో చేర్చగానే భద్రమైన జీవితంలోకి వెళ్లిపోతాం. అక్కడనుంచి కూడికలు తీసివేతలతో సుఖ సంతోషాలకి ఏ మాత్రం డేమేజీ లేకుండా గడిపేస్తాం.

కానీ శేషగిరి మనకు భిన్నమైన జీవితాన్ని ఎన్నుకున్నాడు. ప్రజల తరపున వకాల్తా పుచ్చుకున్న వాడు. వారికి రక్షణగా నిరంతరం అరచేతులు అడ్డుపెట్టవలసిందే. సెంట్రీ గా కాపలా కాయాల్సిందే. ఇందులో వ్యక్తిగత సౌఖ్యానికి తావులేదు అని నిరూపించాడు. ఈ క్రమంలో తన ఆరోగ్యాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసేవాడు. ఏ రోజూ వేళకి తిన్నది లేదు, సమయానికి కంటికి కునుకూ లేదు. నిత్యం సమస్యల కొలిమిలో నడవడమే. ఎవరైనా ఫోన్ చేయడం ఆలస్యం ... అర్ధరాత్రి అయినా అపరరాత్రి అయినా తక్షణం అక్కడ ఉండేవాడు. అది ఒక బలహీనతగా మారిపోయింది అతనికి. సమస్యలు పావురాలై వచ్చి అతని భుజాల మీద వాలేవి.

ఒక్క ఉపాధ్యాయ సమస్యలేనా? ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వం పాశవికంగా చేపట్టిన ఏ విధమైన చర్యలకైనా పోరాటానికి దిగేవాడు. జనాన్ని సమాయత్తం చేసేవాడు. అలాంటి పోరాటాలు ఎవరు చేసినా దానికి కొండంత అండగా నిలబడే వాడు. ఒక కార్యక్రమం చేపడితే దాన్ని విజయవంతంగా ముగిసేవరకు అహారాత్రులు నిద్రాహారాలు ఉండేవి కావు. ఈ రోజుల్లో జనసమీకరణ ఎంత సమస్య? మరి ఎలా రప్పించేవాడో ... కిక్కిరిసిపోయి బయటే నిలిచిపోయే పరిస్థితి.

యుటిఎఫ్ బాధ్యుడిగా గాని గురజాడ అధ్యయన

నిర్వహిస్తున్న సంగతి మనకు తెలుసు. కానీ శేషగిరి సాహిత్యాన్ని సామాజిక శాస్త్రాన్ని సాకల్యంగా చదువుకున్నాడు. నిరంతరం చదువుతూ చర్చించేవాడు. కొంతమంది నాయకుల్లా అడ్డదిడ్డంగా వాదించకుండా సోదాహరణంగా వివరించేవాడు. సమస్య పూర్వాపరాలు తెలిసినవాడు కాబట్టే అధికారులు అతని అభిప్రాయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకునేవారు. ఎంతటి వారినైనా నిలబెట్టి మరీ నిలదీసేవాడు. ప్రజలకు జవాబుదారీగా ఉండవలసిన అధికారులు రాజకీయ నాయకుల నిష్ప్రియాపరత్వాన్ని, ఉదాసీనతనీ సహించేవాడు కాదు. ప్రజల సొమ్ము జీతంగా తీసుకుని అనుభవిస్తూ వారి సమస్యలను పట్టించుకోకుండా, ఉదాసీనంగా ఉండడం మంచిది కాదని హెచ్చరించేవాడు.

శేషగిరి బుద్ధిబలానికి పునాది మార్క్సిజం. మార్క్సిజం సైద్ధాంతిక నేపథ్యంగానే అతని కార్యాచరణ సాగేది. అతని ఉపన్యాసం విన్న ఎవరికైనా ఈ విషయం రుజువు అవుతుంది. విషయ పరిధులు దాటని వక్తగా అతనికి మంచి పేరుంది. నిబద్ధత, ఆచరణ అతని రెండు కళ్ళు. అయితే శేషగిరి అర్ధాంతరంగా వెళుతూ మనకు చాలా బాధ్యతలు అప్పగించి పోయాడు. వాటిని మనం చేపట్టి పూర్తి చేయడమే ఆయనకు మనం ఇచ్చే నిజమైన నివాళి. మనం సమాజం కోసం ఎంతో పాటుపడినా, వ్యక్తిగత ఆరోగ్యం పట్ల శ్రద్ధ వహించడం అవసరమని అతని జీవితం నేర్పిన పాఠం. ఏం చేయాలన్నా , సాధించాలన్నా ఆరోగ్యంగా ఉంటే కదా సాధ్యం.

- జి.ఎస్. చలం
94901 06390

(రెండో పేజీ తరువాయి)

“ఏం అంజీ! మీ అమ్మ ఆరోగ్యం పూర్తిగా నయమయ్యిందిగా! మా అమ్మను కూడా చూద్దువుగానీ రా!” అంటూ ఓ రోజు అంజిగాడ్ని వాళ్ళింటికి తీసుకెళ్లింది ప్రణతి మేడమ్. ఆమె మనసులాగే ఇల్లు కూడా విశాలంగా, అందంగా వుంది. తన మీద మేడమ్ కురిపిస్తున్న అభిమానానికి మురిసిపోయాడు అంజిగాడు. “అంజీ! చూసావా మా అమ్మ.. ఇప్పటికీ ఎంత ఆరోగ్యంగా వుందో.. ఈ సంవత్సరమే వందేళ్ళు దాటాయి”. “మీరెంతైనా డాక్టర్ కదా మేడమ్.. అందుకే మీ అమ్మగారు ఇంతవరకూ బాగున్నారు”. “నువ్వన్నది నిజమే అంజి, నా కోసం ఎంతో కష్టపడి నన్నింతదాన్ని చేసిన మా అమ్మంటే నాకు ప్రాణం. అందుకే! అందరితో చెప్తుంటాను. మా అమ్మే నా హీరో” అని. ఎందుకో ఆ మాట అంజిగాడికి అద్భుతం అనిపించింది. ఆ మాటను అట్లాగే భద్రంగా గుండెలో దాచుకున్నాడు.

లాక్ డౌన్ విధించి రెండు నెలలు పూర్తయ్యాయి. ప్రజలు సొంత ప్రాంతాలకు చేరుకోవడానికి ప్రభుత్వం బస్సు సౌకర్యం ఏర్పాటు చేసింది. ఎవరి ఊర్లకు

అమ్మ కోసం ...

వాళ్ళు వెళ్ళేందుకు సిద్ధమయ్యారు. ఇన్నాళ్లు మమ్మల్ని కడుపులో బెట్టుకుని సూసుకుంటిరని.. అన్నా వదినలకు వందనాలు చెప్పింది లచ్చమ్మ. అది తమ బాధ్యతంటూ బదులు జెప్పారు ఆ దంపతులిద్దరూ. ప్రణతి ఆ కార్మికులందరి ప్రయాణ ఏర్పాట్లు దగ్గర ఉండి చూసింది. అందరూ చేతులెత్తి నమస్కరిస్తూ ఆమెకు కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నారు. అంజి, శ్రీను ప్రణతి మేడమ్ దగ్గరకొచ్చారు. “మేడమ్! అంజిగాడు మీ కోసం చాలా కష్టపడి అచ్చు తప్పులేకుండా లెటర్ రాసాడు. ఇదిగో తీసుకోండి చేతిలో పెట్టి బస్సు దగ్గరికెళ్లాడు శ్రీను. మేడమ్ వైపు నేరుగా చూసి మాట్లాడాలంటే అంజిగాడికి బెరుకు. తనకు సరిగ్గా మాట్లాడడం రాదని వాడి అభిప్రాయం. మౌనంగా నిలబడ్డాడు. ఆమె పాదాల మీద పూలు కుమ్మరించి... “మీరు మా దేవత మేడమ్” అంటూ పరుగున బస్సు దగ్గరికి వెళ్లిపోయాడు. వాడి అభిమానానికి నువ్వెరపోయింది ప్రణతి. చేతిలో వున్న లెటర్ చూసింది...

“మేడమ్! మా అమ్మే నా హీరో” అని ఆ రోజు మీ అమ్మగారిని చూపించారు. మా అమ్మ కూడా నిండు సూరేళ్ళ ఆరోగ్యంగా వుండాలన్నదే నా కోరిక. అందుకు మీ మాటే నాకు ఆదర్శం. నేను కూడా మా అమ్మను హీరోలా చూసుకుంటా... ఈ మాట సచ్చిన మా అయ్యతోడనో, కనిపించని ఆ దేవుని తోడనో చెప్పును. ఎప్పుడూ జాలి కురిపించే మీ కళ్ళసాక్షిగా, సాటివారికి సాయం చేసే మీ చల్లని చేతుల సాక్షిగా.. ఆపదలో వున్నవారి కోసం ధైర్యంగా ముందుదగు వేసే మీ పాదాల సాక్షిగా జెబుతున్న ఈ రోజు నుండి “మా అమ్మే నా హీరో”.

తలెత్తి చూసింది. వెళ్తున్న బస్సులో నుండి అంజిగాడు

“బాయ్ మేడమ్!” అంటూ చేతులూపాడు. ప్రణతి మేడమ్ కళ్ళనిండా ఆనంద భాషాలు. అవి ఒకటిపోకుండా కళ్ళల్లోనే అదిమి పట్టుకుంది. అంజిగాడి అభిమానానికి సాక్ష్యంగా. బస్సు జడ్చర్లలో ఆగింది.

“అమ్మా!... తాగడానికి ఏమైనా తీసుకురానా!” అంటూ బస్సు దిగాడు అంజిగాడు. కొడుకు మాటలు విని విస్తుబోయింది లచ్చమ్మ. అప్పుడు హైదరాబాదు కెళు నప్పుడు.. ఇదే బస్టాప్ లో “దప్పికేస్తుంది కాస్త నీళ్ళు తీసుకురాయనా” అంటే మా హీరో సినిమా టి.విలో వస్తుంది. వెళ్ళి నువ్వే తాగిరా పో..” అని కనురుకున్నాడు. అప్పటికీ, ఇప్పటికీ కొడుకు ప్రవర్తనలో మార్పును చూసి మనసులోనే మురిసిపోయింది లచ్చమ్మ. అమ్మా! ఇదిగో తీసుకోమని కొబ్బరిబొండాను చేతిలో పెట్టి కూర్చున్నాడు. బస్సులో ఎదురుగా వాడి హీరో సినిమానే వస్తుంది. ఆ సినిమా చూడ్డానికి మనసొప్పలేదు అంజిగాడికి. కిటికీవైపు తిరిగాడు. బస్సులో ఎవరో అన్నారు. “ఈ మాయదారి రోగమొచ్చి దేశాన్నంతా మార్చేసిందని” అవును నిజమే! ఆ రోగం సంగతేమోగానీ ఇన్నాళ్ళ నా కొడుకు నంటుకున్న రోగం మాత్రం నయమై, మనిషిగా మార్చేసిందని, మనసులో అనుకుంటూ... నీటునానుకుని కునుకుతీస్తున్న అంజిగాడ్ని చూస్తూ అనుకొంది లచ్చమ్మ. ★

“అమ్మా, తాతయ్య సైకిల్ గోడ దగ్గర పెట్టుకోమని చెప్పమ్మా. రోజూ నా సైకిల్ తీసుకోవడం కష్టంగా ఉంటోంది.” కిషోర్ వాళ్ళ అమ్మకు ఫిర్యాదు చేశాడు.

పేపర్ చదువుకుంటున్న నేను వరండాలోకి వెళ్లేసరికి, నా సైకిల్ గోడవారగా పెట్టి వాడి సైకిల్ తీసుకుని స్కూలికి వెళ్ళిపోయాడు. మనవరాలు సుప్రజ సైకిల్ తీసుకోవడానికి నా సైకిల్ అడ్డు లేదు కదా అని పరిశీలన చేసి, అప్పుడు లోపలకు వచ్చాను. కోడలు సరయు టిఫిన్ టీపాయి మీద పెట్టి నా కోసం నిలబడి ఉంది.

“మావయ్య గారూ, మీరు వాళ్ళ మాటల్ని పట్టించుకోకండి. వాళ్ళే సర్దుబాటు చేసుకుంటారు. టిఫిన్ తిని టాబ్లెట్ వేసుకోండి.” అని లోపలకు వెళ్ళింది.

మా కోడలికి నేనంటే చాలా గౌరవం, అభిమానం. నన్ను తండ్రిలా చూసుకుంటుంది. నా ఆరోగ్యం పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటుంది. నా భార్య సుజాత మా అమ్మాయి పురిటి కోసం అమెరికా వెళ్ళింది. ఇంకో ఆరు నెలల వరకూ రాదు. ఆలోచిస్తూనే టిఫిన్ తిని బి.పి. టాబ్లెట్ వేసుకున్నాను. మళ్ళీ పేపర్లో పడ్డాను.

ఒక గంట గడిచేసరికి మనవరాలు స్కూలికి, అబ్బాయి రామచంద్రం ఆఫీస్ కి వెళ్ళారు. వాళ్ళు వెళ్ళిన తర్వాత సరయూ కూడా కాలేజీకి వెళ్ళింది. తను మా వీధి చివర ఉన్న జూనియర్ కాలేజీలో ఇంగ్లీష్ లెక్చరర్ గా పనిచేస్తోంది. మధ్యాహ్నం ఇంటికి వచ్చి నాకు భోజనం పెట్టి, తనూ భోజనం చేసి మళ్ళీ కాలేజీకి వెళ్లి నాలుగు గంటలకు వస్తుంది.

వాళ్ళు అందరూ వెళ్ళడంతో వరండాలోకి వచ్చాను. నా సైకిల్ ఒక్కటే ఉంది. ఒక పాతగుడ్డ తీసుకుని సైకిల్ తుడవ సాగాను. పెద్దగా దుమ్ము లేకపోయినా రోజూ తుడవడం మా నాన్న నుంచి వచ్చిన అలవాటు.

నిజానికి ఈ సైకిల్ నాది కాదు. మా నాన్నది. దీన్ని చూస్తే మా నాన్న గుర్తుకు వస్తాడు. నాన్నతో కలిసి ఈ సైకిల్ మీద తిరిగిన ఊళ్ళూ గుర్తుకు వస్తాయి. నా మనసు గతంలోకి పరుగులు తీసింది.

★★★

శివపురం లింగాల వీధిలోని గున్నయ్య మాస్టారి స్కూల్లో నేను ఐదోతరగతి చదువుతుండగా, లలిత కళల పట్ల నాకు ఇష్టం ఏర్పడింది. నాన్న భాగవతంలో పద్యాలు శ్రావ్యంగా పాడేవాడు. తాతగారు సంగీత విద్వాంసులు. నాన్నకు వయోలిన్ ఆయనే నేర్పారు. నాన్న కొఠాలపర్రు స్కూల్లో ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేసేవారు. తాతగారు వృద్ధులు అవడం వల్ల నాన్నే చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో జరిగే సంగీత సభలకు వెళ్లి వయోలిన్ వాయించేవారు. ఒకసారి నేనూ వస్తానని మారాం చేయడంతో నన్నూ భట్లమగుటూరు తీసుకు వెళ్ళారు. ఆ ఊళ్ళో ప్రతి ఏటా త్యాగరాజ ఉత్సవాలు పెద్దఎత్తున చేసేవారు. చెన్నై నుంచి కూడా పెద్ద పెద్ద సంగీత విద్వాంసులు వచ్చి కచేరీలు చేసేవారు.

నాన్న వయోలిన్ పెట్టె సైకిల్ కారేజీకి కట్టుకుని, నన్ను ముందు కూర్చోపెట్టుకుని సైకిల్ మీద భట్లమగుటూరు తీసుకు వచ్చారు. తాటాకులతో చాలా పెద్ద పందిరి వేశారు. రంగురంగుల లైట్లు పెట్టారు. నాన్న, నన్ను ముందు వరసలో కూర్చోబెట్టి, తను వేదిక మీదకు వెళ్ళాడు. ఒక ఆరగంటకు కచేరీ ప్రారంభం అయింది. నిర్వాహకులు కచేరీ చేసే ఆవిడకు, నాన్నకు, మృదంగం వాయిించే ఆయనకు పూలదండలు వేసి సత్కారం చేశారు. చెన్నై నుంచి వచ్చిన ఆవిడ చాలా బాగా పాడారు. అవి త్యాగరాజ కీర్తనలు అని నాకు అప్పుడు తెలియదు. తర్వాత నాన్న చెప్పాడు. కచేరీ

మధ్యలో నాన్నకు, మృదంగం వాయిించే ఆయనకు టీలు ఇచ్చారు. పాడే ఆవిడ మాత్రం ఏమీ తీసుకోలేదు. నాకు ఒక గ్లాసులో పాలు తీసుకువచ్చి ఇచ్చారు. రాత్రి పడకొండు గంటలకు కచేరీ ఐపోయింది.

నాన్నా, నేను సైకిల్ మీద ఇంటికి వస్తుంటే... నాన్న నాకు నిద్ర రాకుండా ఉండడానికి పద్యాలు పాడేవాడు. భట్లమగుటూరు నుంచి శివపురం రావడానికి సుమారు గంట పట్టేది. ఆ వెన్నెల్లో నాన్నతో కలిసి సైకిల్ మీద ప్రయాణం చాలా బాగుండేది. ఆలమూరు నుంచి మార్దేరు వరకు ఉన్న దారిలో చెట్లు ఎత్తుగా పెరిగి గొడుగు పట్టినట్టు ఉండేవి. కాదమల్లె పూల వాసనలు, సంపెంగ పూల వాసనలు మత్తుగా ఉండేవి. అమ్మ పండుగలకు అమ్మమ్మగారి ఊరు ముక్కామల వెళ్ళేటప్పుడు కూడా నేను

నాన్న సైకిల్

అమ్మతో వెళ్ళేవాడిని కాదు. నాన్నతోనే వస్తాననేవాడిని. ముక్కామల వెళ్ళాలంటే శివపురం నుంచి పెరవలి వరకు బస్సు మీద వెళ్లి, అక్కడ నుంచి గుర్రబ్బండి మీద వెళ్ళాలి. అమ్మ పండుగకు వారం ముందు వెళ్ళేది. నాన్న పండుగ ముందురోజే వెళ్ళేవాడు. నేనూ, నాన్నా సైకిల్ మీద అడ్డ దారిని వడలి, ఖండవల్లి మీదుగా ముక్కామల వెళ్ళేవాళ్ళం. ఇది చాలా దగ్గర. కానీ ఈ మార్గంలో బస్సులు వెళ్ళవు. నాన్నా, నేను కబుర్లు చెప్పుకుంటూ దారిలో వింతలూ, విశేషాలూ చూస్తూ వెళ్ళేవాళ్ళం. ఖండవల్లి దగ్గర రైతులు చెరుకు ఆడుతూ ఉండేవారు. చిన్న పిల్లల్ని పిలిచి మరీ చెరుకు రసం ఇచ్చేవారు. నేను రెండు గ్లాసులు తాగేవాడిని. ఈ దారిలో వెళ్ళడానికి అది కూడా ఒక కారణం.

నాన్న సైకిల్ కొత్తదిగా ఉండడం వల్ల మా వీధిలో వాళ్ళు అప్పుడప్పుడు సైకిల్ అడిగి పట్టుకెళ్లేవారు. మార్దేరు వెళ్లి హోమియో మందులు తెచ్చుకోవాలని, జగన్నాధపురం రామేశ్వర స్వామి గుడికి వెళ్లాలని ఏవో కారణాలు చెప్పేవారు. నాన్న ఎవరినీ కాదనేవారు కాదు. కానీ నాకు చాలా కోపంగా ఉండేది. మన సైకిల్ వాళ్ళు ఎవరో తొక్కు కోవడం ఏమిటని. అమ్మకి భయంగా ఉండేది, సైకిల్ ఎక్కడ పాడు చేస్తాలోనని. కానీ వాళ్ళు సైకిల్ జాగ్రత్తగానే తెచ్చి ఇచ్చేవారు.

ఒకసారి మాత్రం చాలా ప్రమాదమే జరిగింది. శివాలయం పూజారి గారు జుత్తిగ వెళ్లాలని నాన్న సైకిల్ పట్టుకెళ్లారు. మర్నాడు పొద్దున్న పూజారి గారు పాలేరు రంగన్న చేత సైకిల్ పంపించారు. ముందు చక్రం వంగి పోయింది. హేండిల్ బార్ పక్కకు తిరిగి ఉంది. ‘దున్నపోతు తరుముకు వస్తుంటే పూజారి గారు మునసబు గారి ఇంటి గోడను గుద్దేసి పడిపోయారండి. ఆయన మోకాలికి దెబ్బ తగిలింది. నన్ను సైకిల్ ఇచ్చి రమ్మన్నారండి’ అని సైకిల్ని మా ఇంటి గోడకు చేర్చి వెళ్ళిపోయాడు రంగన్న.

సైకిల్ని ఆ స్థితిలో చూసి మా ముగ్గురికి చాలా బాధ కలిగింది. అమ్మ గట్టిగా చెప్పింది, నాన్నతో : ‘ఇంక సైకిల్ ఎవరికీ ఇవ్వకండి. నిష్కారం వస్తే రానియండి.’ అని. నాన్న బాధగా సైకిల్ నడిపించుకుంటూ తీసుకువెళ్లి గంగరాజు షాపులో ఇచ్చి వచ్చాడు బాగు చేయమని. ఆ రోజంతా నాన్న దిగులుగానే ఉన్నాడు. రెండు రోజులు పోయాక గంగరాజు నాన్న సైకిల్ తెచ్చి ఇచ్చాడు. ముందు చక్రం రిమ్ము, ఊచలు కొత్తవి వేశాడు. రిపేరుకి చాలా డబ్బులే అయ్యాయి. అప్పటినుంచి సైకిల్ ని ఎవరికీ ఇవ్వలేదు.

రోజూ సైకిల్ శుభ్రంగా తుడిచేవాడు నాన్న. ప్రతి ఆదివారం, కొబ్బరినూనె, కిరసనాయిల్ కలిపి ఒక

కొబ్బరి చిప్పలో పోసి, చిన్న గుడ్డముక్కతో సైకిల్ ని పాలిష్ చేసేవాడు. ఆ వాసన గమ్యత్తుగా ఉండేది. అప్పుడు సైకిల్ నిగనిగలాడుతూ మెరిసి పోయేది. చాలామంది సైకిల్ తొక్కుతుంటే కీచుమని శబ్దం వచ్చేది. కానీ మా నాన్న సైకిల్ మాత్రం ఎప్పుడూ శబ్దం చేయకుండా మెత్తగా వెళ్ళేది. సిద్ధాంతం, వడలి, ఇరగవరం ఎన్ని ఊళ్ళు బదిలీ అయినా నాన్న సైకిల్ మాత్రం వదలలేదు.

నేను డిగ్రీ అయ్యాక సర్వీస్ కమిషన్ పరీక్షలు రాసి తహసీల్దార్ ఆఫీసులో గుమాస్తాగా చేరి, అంచలంచలుగా ఎదిగి తహసీల్దారుగా రిటైరయ్యాను. కానీ నా దురదృష్టం నా రిటైర్మెంట్ కి నాన్న చనిపోయారు.

ఇప్పుడు తిరిగి శివపురంలోనే స్థిరపడ్డాను. రోజూ నాన్న సైకిల్ మీద బజార్ కి , పార్క్ కి వెళ్ళేవాడిని. ఈ మధ్యన ఆయాసం వస్తుంటే డాక్టర్ కి చూపించుకున్నాను. సైకిల్ తొక్కవద్దని ఆయన సలహా ఇచ్చారు. అప్పటినుంచి సైకిల్ తొక్కడం మానేశాను. కానీ రోజూ సైకిల్ ని నడిపించుకుంటూ బజార్ కి వెళ్తున్నాను.

★★★

“ఏమిటి మావయ్య గారూ, ఇంకా సైకిల్ దగ్గరే ఉన్నార? దానితో ముచ్చట్లు ఇంకా అవలేదా? రండి భోజనం చేద్దురుగాని” అని సరయూ పిలవడంతో వాస్తవంలోకి వచ్చాను. లేచి చేతులు కడుక్కుని వచ్చేసరికి డైనింగ్ టేబుల్ మీద భోజనం రెడిగా ఉంది. నాకిష్టమైన టమాటో పప్పు, కొబ్బరి పచ్చడి, కొత్తిమీర చారు, నన్ను ఊరించాయి. సుష్టుగా తిని నా రూమ్ లోకి వెళ్లాను. సరయూ కూడా భోజనం చేసి, నాకు మంచి నీళ్ళు టేబుల్ మీద పెట్టి మళ్ళీ కాలేజీకి వెళ్ళింది. నేను వీధి తలుపు వేసి వచ్చి టాబ్లెట్ వేసుకుని పడుకున్నాను. నాలుగు గంటలకు

కోడలు వచ్చి కాలింగ్ బెల్ కొట్టే వరకూ నిద్ర పోతూనే ఉన్నాను. లేచి తలుపు తీశాను.

ఐదు గంటలకు టీ తాగి సైకిల్ తీసుకుని నెమ్మదిగా పార్క్ కి బయల్దేరాను. దారిలో తెలిసొన్న వాళ్ళు పలకరించి యోగక్షేమాలు అడిగితే జవాబు ఇచ్చి పార్క్ కి వచ్చాను. అప్పటికే నా మిత్రులు సుబ్బారావు, సూర్యనారాయణ వచ్చి బెంచి మీద కూర్చొని ఉన్నారు. ఒక గంటసేపు లోకాభిరామాయణం మాట్లాడుకుని ఇంటికి బయల్దేరాం. గాంధీ బొమ్మల సెంటర్ దగ్గర వాళ్ళు ఇద్దరూ నాకు వీడ్కోలు చెప్పి వాళ్ళ ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు.

నేను నెమ్మదిగా సైకిల్ ని నడిపించుకుంటూ వెళ్తుంటే, మా ఆఫీస్ లో పనిచేసే కృష్ణమూర్తి కనిపించాడు.

“గురువు గారూ, నాకో చిన్న సందేహం. ఎప్పటినుంచో అడగాలని అనుకుంటున్నాను. ఏమీ అనుకోరుగా?”

“ఏమీ అనుకోను. అడుగు.” అన్నాను నవ్వుతూ. “మీకు సైకిల్ తోడా? సైకిల్ కి మీరు తోడా?” ప్రశ్నించాడు.

ఒక్క నిమిషం సైకిల్ కేసి చూసాను. కుడి చేతితో సైకిల్ సీట్ నిమిరాను. తిరిగి రెండు చేతులతో హేండిల్ బార్ పట్టుకున్నాను. అతని కేసి తిరిగి “రెండూనూ” అని ముందుకు సాగాను.

నాన్న చిన్నప్పుడు నా చేయి పట్టుకుని స్కూలికి తీసుకు వెళ్ళేవాడు. ఇప్పుడు ఈ సైకిల్ రూపంలో నాన్న నన్ను జాగ్రత్తగా ఇంటికి తీసుకు వెళ్తున్నాడనే నేను భావిస్తున్నాను. ఈ సైకిల్ ని నేనో వస్తువుగా అనుకోవటం లేదు. నాన్నగానే భావిస్తూ, నాకు జీవితాంతం తోడుగా ఉంటుందన్న ఆనందంతో బతుకుతున్నాను.

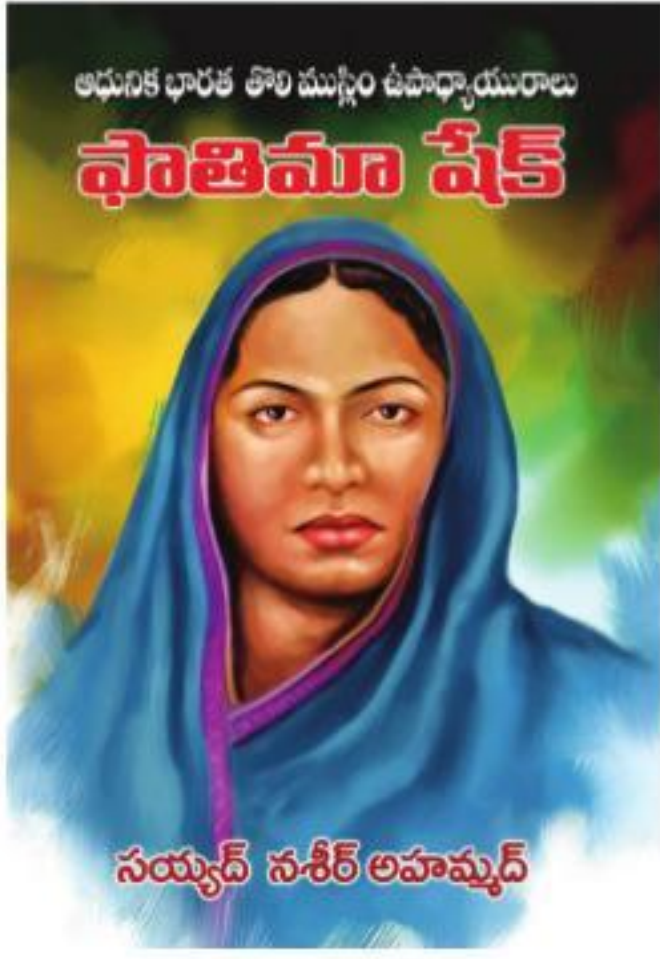

ఓ తొలి ఉపాధ్యాయిని విస్మృత చరిత్ర

మనదేశ తొలి ఉపాధ్యాయినిగా సావిత్రి బాయి పూలే అని అందరికీ తెలుసు. కానీ ఆమెతో కలిసి పనిచేసి బాలికా విద్యకి కప్పే చేసిన మరో మహిళ ఉన్నారు. ఆమె ఘాతిమా బేగం. ఆమె ఆధునిక భారత తొలి ముస్లిం ఉపాధ్యాయినిగా పేరు పొందారు. నిన్న మొన్నటి వరకు మనకు ఆమె గురించి పెద్దగా సమాచారం తెలియదు. కానీ ప్రముఖ రచయిత సయ్యద్ నశీర్ అహ్మద్ ఘాతిమా గురించి పరిశోధించి కొంత సమాచారాన్ని మనకు ఒక పుస్తక రూపంలో ఇవ్వగలిగారు. వారి ప్రయత్నం అభినందనీయం.

1850వ ప్రాంతంలో పూలే దంపతులు మనదేశంలో బాలికా విద్యకి పునాదులు వేశారు. అయితే వారి పనులకు ఆనాటి సమాజం నుంచి తగినంత మద్దతు లభించలేదు.

జ్యోతిరావు పూలే తండ్రి గోవిందరావు పూలేపై సంస్కరణలకి ఇష్టపడని వారు పూలే దంపతులను ఇంటినుంచి బయటికి పంపమని ఒత్తిడి చేశారు. వారి ఒత్తిడి భరించలేక పూలే దంపతులని ఆయన బయటికి పంపారు. ఆ సమయంలో పూలే దంపతులకు ఉస్మాన్ షేక్, ఆయన సోదరి ఘాతిమా ఆశ్రయం కల్పించారు. అంటే ఘాతిమా లేకుంటే పూలే దంపతుల సేవలు పరిపూర్ణం కావు. 1856లో సావిత్రి బాయి అనారోగ్యం కారణంగా చాలా రోజులు పుట్టింట్లో గడపాల్చి వచ్చింది. ఆ సమయంలో ఘాతిమా పాఠశాలల నిర్వహణ బాధ్యతను తీసుకొంది. 1956 అక్టోబర్ 10న సావిత్రి తన భర్తకు రాసిన లేఖలో ఘాతిమా

గురించి రాశారు. ఘాతిమా చరిత్రకు ఈ లేఖే ప్రాణం పోసింది. ఆనాటి సమాజంలో బహుజనులకు చదువుకోవడానికి అవకాశమే ఉండేది కాదు. ఇక స్త్రీల గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. వారి హక్కులని కాలరాసిన రోజులవి. సమాజం నుంచి మద్దతు లేకపోయినా, ఉపాధ్యాయునుల కొరత ఉన్నా సావిత్రి,

ఘాతిమా బాలికల విద్యకి చేసిన పోరాటం చాలా గొప్పది. ఈ పుస్తకంలో రచయిత అవసరమైన ప్రతివోటా తగిన చారిత్రక ఆధారాలతో సహా ఎన్నో కొత్త విషయాలు మన ముందుంచారు. శకలాలుగా ఉన్న ఘాతిమా చరిత్రని వెతికి ఒక వరుస క్రమంలో పెట్టి పాఠకులకి అందించారు. 170 సంవత్సరాల క్రితమే మనదేశంలో ముస్లింలు, బహుజనులు ఐక్యంగా తమ హక్కుల కోసం పోరాడారు అనే విషయం మనకి రచయిత ద్వారా తెలుస్తోంది. ఘాతిమాకి చరిత్రలో జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిచేయాల్సి ఉంది. ఆమె గురించి మరిన్ని విషయాలు తెలుసుకోవాలంటే సయ్యద్ నశీర్ అహ్మద్ రాసిన ఆధునిక భారత తొలి ముస్లిం ఉపాధ్యాయిని ఘాతిమా షేక్ పుస్తకం చదవాల్సిందే. 72 పేజీల ఈ చిన్న పుస్తకం వెల రూ. 50. ప్రతుల కోసం సయ్యద్ నశీర్ అహ్మద్, ఫోన్: 94402 41727ను సంప్రదించవచ్చు.

- ఎం.రామ్ ప్రదీప్
94927 12836

మనసున ఉన్నది మాట్లాడేస్తాడు!

సిద్ధార్థ మంచినటుడు. బొమ్మరిల్లు మొదలుకొని అనేక సినిమాలతో ఇప్పటికే తనను తాను నిరూపించుకున్నాడు. నటుడుగానే కాదు; రాజకీయాలపై చురుకైన, కరుకైన వ్యాఖ్యలు చేసేవాడుగానూ సిద్ధార్థ తరచూ వార్తలు కనిపిస్తాడు. తాజాగా బీజేపీ నేతలతో సోషల్ మీడియాలో యుద్ధం సాగిస్తున్నాడు. తాజాగా సిద్ధార్థని ప్రముఖ బాలీవుడ్ నటి స్వరా భాస్కర్ తో పోలుస్తూ కొందరు చేసిన ట్వీట్లకు విభిన్నంగా రియాక్ట్ అయ్యాడు.

హీరోగా తెలుగు, తమిళ ప్రేక్షకులను అలరించిన నటుడు సిద్ధార్థ గత కొంతకాలంగా సినిమాలకు దూరంగా ఉంటున్నాడు. సోషల్ మీడియాలో మాత్రం చాలా యాక్టివ్ గా ఉంటున్నాడు. సినిమాలతో పాటు సామాజిక అంశాలపై కూడా స్పందిస్తుంటాడు. ముఖ్యంగా బీజేపీకి వ్యతిరేకంగా అతను ఈ మధ్యకాలంలో ట్వీట్లు చేయడం ప్రారంభించాడు. కరోనా వైరస్ కారణంగా దేశ వ్యాప్తంగా ఇంత దుర్భరమైన పరిస్థితి ఏర్పడేందుకు కేంద్రంలో ఉన్న బీజేపీనే

కారణమంటూ.. సిద్ధార్థ ట్వీట్లు చేశాడు. దీంతో ఆ పార్టీ నేతల నుంచి సిద్ధార్థపై దాడి మొదలైంది. సిద్ధార్థను టార్గెట్ చేస్తూ.. ట్వీట్లు, పోస్టులు చేస్తున్నారు. తనను, తన కుటుంబాన్ని హత్య చేస్తామని, అత్యాచారం చేస్తామని తీవ్రమైన బెదిరింపులు కూడా మొదలయ్యాయి. బీజేపీ నేతలే తనని బెదిరిస్తున్నారంటూ సిద్ధార్థ ఈమధ్య ట్వీట్ చేశాడు. దీనిపై పోలీసులకు కూడా ఫిర్యాదు చేసినట్లు తెలిపాడు. ఇటీవల బీజేపీ యువ మోర్చా జాతీయాధ్యక్షుడు తేజస్వీ సూర్యను టార్గెట్ చేస్తూ సిద్ధార్థ ఒక ట్వీట్ చేశాడు. తేజస్వీ సూర్య.. అజ్ఞుల్ కనబ్ కంటే ఎంతో ప్రమాదకరమైన వ్యక్తి అంటూ అతను పేర్కొన్నాడు. దీనిపై ఏపీ బీజేపీ నేత విష్ణువర్ధన్ రెడ్డి స్పందించారు. 'సిద్ధార్థ్ సినిమాలు అన్నింటికీ.. దావూద్ ఇబ్రహీం ఫండింగ్ చేస్తాడట.. నిజమేనా..!' ట్వీట్ చేశాడు. దీనిపై సిద్ధార్థ్ ఘాటుగా స్పందించాడు.

“నో రా. నాకు టీడీఎస్ ఇవ్వడానికి అతను సిద్ధంగా లేడు. నేను చాలా నిజాయితీ గల పౌరుడిని. పన్ను

చెల్లింపుదారుడిని కదరా విష్ణు. వెళ్లి పడుకో. బీజేపీ స్టేట్ సెక్రటరీ అంటా. సిగ్గుండాలి” అంటూ సిద్ధార్థ్ ట్వీట్ చేశాడు. మరోవైపు కొందరు వ్యక్తులు తనని ప్రముఖ బాలీవుడ్ నటి స్వరా భాస్కర్ తో పోలుస్తున్నారంటూ సిద్ధార్థ్ మరో ట్వీట్ చేశాడు. “కొందరు హిందీ మాట్లాడే ముఠా నన్ను దక్షిణ భారతానికి స్వరా భాస్కర్ అంటున్నారు. వాళ్లకి నేను స్పష్టంగా చెప్పిది ఒకటే.. నేను ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా స్వరాలా మారేందుకు సిద్ధమే. ఎందుకంటే ఆమె ఎంతో అందంగా, క్యూట్ గా ఉంటుంది” అంటూ సిద్ధార్థ్ ట్వీట్ చేశాడు.

దేశంలో జరుగుతున్న హోరర్ స్టోరీని సెలబ్రిటీస్ మౌనం చూడటం ఎంత మాత్రం తగదంటూ గతంలో సిద్ధార్థ్ ట్వీట్ చేశాడు. కనీసం ప్రజలైనా ప్రశ్నించాలని, ప్రభుత్వాలను నిలదీయాలని కోరాడు. ఈ నేపథ్యంలో బీజేపీ తమిళనాడు నాయకులు అతడిపై విరుచుకుపడుతున్నారు. సిద్ధార్థ్ ఫోను నెంబర్ ని లీక్ చేసి, తనను తిట్టమంటూ కార్యకర్తలను ఉసికొల్పారు. ఎంత బెదిరించినా తన నోరు

మూయలేరని సిద్ధార్థ హెచ్చరించాడు. తనను ఫోన్ లో దూషించిన వారి కాల్స్ రికార్డు చేశానని, సోషల్ మీడియాలో పోస్ట్ పెట్టిన వారి డిపిల్ ను కాపీ చేశానని వీరిపై పోలీసు కంప్లెయింట్ ఇస్తున్నానని సిద్ధార్థ్ తెలిపాడు. ఈ విషయాన్ని ట్వీట్ చేస్తూ ప్రధాని నరేంద్రమోదీ, కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షాను ట్యాగ్ చేశాడు. ప్రజలు ఎదుర్కొనే ఏ విషయం మీద స్పందించని తెలుగు నటుల కన్నా - రాజకీయ పరిణామాలపై, సమస్యలపై తమ వైఖరిని నిర్ణయంగా తమిళ నటులు చాలా మెరుగు అనిపిస్తారు.

పూర్తి పేరు : సిద్ధార్థ నారాయణ్
పుట్టిన తేదీ : ఏప్రిల్ 19, 1979
తొలి సినిమా : బాయ్స్ (2003)
అభిరుచులు : నటన, గానం, రచన, రాజకీయాలు
నటించిన సినిమాలు : 30కి పైగా
భార్య : మేఘన (విడిపోయారు)
సంతానం : ఒక కుమారుడు

చంద్రకో నూలుపోగు

గీతను బూర చేసి, వూపిరి వూది, ప్రాణం పోసి
ముఖచిత్రాలుగా అలంకరించడం నిజం
మాట్లాడే బొమ్మల్ని కుంచెతో సృష్టించి
కాకి పడగల్లా కళకళలాడించటం నిజం!

కవితలు

ఏ కథ, ఏ కవిత, ఏ నవల నీ రంగుల మాయలో
ఎంత సోయగపు సొగసులతో రూపుదిద్దుకుందో తెలుసు
నువ్వు గజ్జలు కట్టి ఆడించిన తకదిమి షోలు
నీ వానవిల్లు సింహాసనంపై మెరిసిన షాలు

పాముల్లేని వైకుంఠపాళిలో
నువ్వెక్కిన
చిరునవ్వు నిచ్చెనలు
తెలుసు
ముఖాముఖిలో నీతో
కూచుంటే
అది థౌజండ్ ఫైవర్స్
నిషానే
బాపు అడుగుల్లో నీవు
బాటసారివై నడుస్తుంటే
నీవు గీసిన బొమ్మల్ని
పత్రికల్లోంచి దొంగలించి
గుండె లాకర్లలో పదిలంగా
దాచుకున్న చిత్రకారులెందరో!

నీ క్రోక్విల్ నిబ్ తాగేసినన్ని రంగుల్ని సస్టిలో
సూర్యాస్తమయ గగనాలూ తాగలేక పోయాయన్న బహిరంగ రహస్యం
తెలంగాణ వైతాళికుల పరివేషంలో పెరిగిన నీలో
వాళ్ళందరి ఆత్మలూ కడదాకా కలిసికట్టుగా వున్నాయన్నది నిజం.
నువ్విక లేవన్నది ఎంత నిజమో
నువ్వు తెలుగు సాహిత్యంలో బతికే ఉంటావన్నది అంతే నిజం!

(చిత్రకారుడు చంద్రకు నివాళిగా)

- ఈతకోట సుబ్బారావు. 9440529785

నీవో అనంతం

నా కళ్ళకు
సీతాకోకలను తగిలించి వెళ్ళావు
అవి నీకోసం
ఎక్కడెక్కడో ఎగురుతున్నాయి
అలసినా సొలసినా
ఆగనంటున్నాయి!

అలా దూరం నుండి కనబడే
నీ నవ్వుల నక్షత్రాలను
అందుకోవాలని ఆరాటం
మిణుగురుల్లా ఎగిరే

నా హృదయ స్పందనలు
ఎంత ఎగిరినా చేరుకోలేనని
తెలిసీ అల్లాడుతున్నాయి!

నీ శ్వాసను మోసుకొచ్చిన
చిరుగాలి సైతం
నా ఊపిరిని లాక్కొని
చిక్కకుండా జారిపోతోంది!

నీలో..
వలపు కెరటాలున్నాయో
మోహపు ఊటలున్నాయో!
నీలో..
పరవశించే ప్రకృతి ఉందో
సేద తీర్చే పచ్చదనమందో!
నీవొక..
ఎల్లలు దొరకని విశ్వానివి
అలలు దొరకని సంధ్రానివి!
నీవొక..
వేదనను తుంచే ఆనందానివి
ఆదరణను పంచే అనంతానివి!

- పుట్టి గిరిధర్, 9491493170

నాన్న నిరంతరం
ప్రవహించే నది
అమ్మ
నిశ్శబ్ద మహా సముద్రం

జీవితాన్ని
వెలిగించే జ్యోతి అమ్మ
బ్రహ్మను సైతం
సస్థించింది అమ్మే కద!!

కవిత్యం రాయనిదే
నిద్ర పట్టదు
అమ్మని తలవనిదే
ముద్ద దిగదు!!

అమ్మ
నిత్యం వెలిగే కాంతి
ఆమెకిప్పుడు

అమ్మ నానీలు

ఆశ్రమంలోనే శాంతి

అమ్మ అంటేనే
వారసత్వ వారధి
సంస్కృతి సంప్రదాయాల
రథసారధి

అమ్మ పిలుపు
అమ్మతమే
మరి నాన్న పలుకు
ఆధార భూతం

- ఉప్పరి తిరుమలేష్
96189 62384

మాతృత్వం

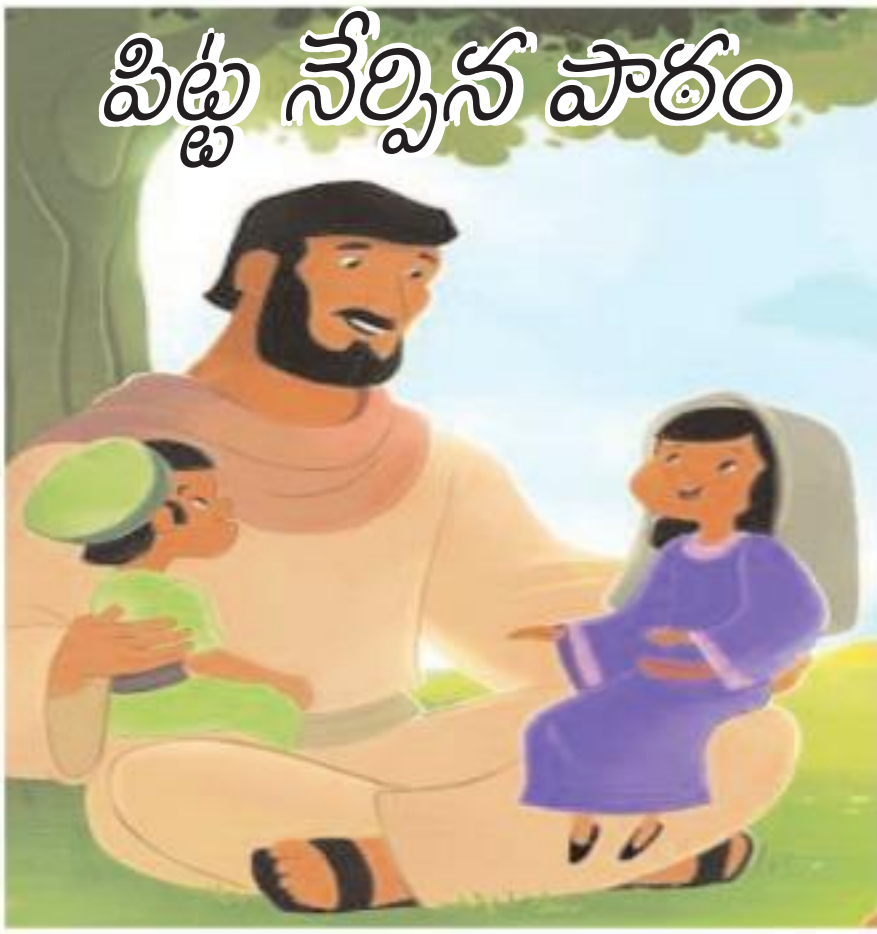
అందమైన కలలకు
మధురమైన అనుభూతులకు
ప్రతిరూపమే మాతృత్వం

పండంటి బిడ్డకు జన్మనివ్వడానికి
తన ప్రాణాన్ని వణంగా పెట్టగల
త్యాగమే మాతృత్వం
నవమాసాల యజ్ఞఫలమే మాతృత్వం

పురిటి వాలసలతో పులకరిస్తూ
భాషకందని భావాలతో
తన బిడ్డను పలకరిస్తూ
తన జన్మ సార్థకమయ్యిందని
ఉప్పొంగే ఉత్సాహమే మాతృత్వం
మమతల్ని రంగరించి
మురిపాలను స్రవించి
పసివాడి ఆకలి తీర్చుతూ
తాను పొందే తన్మయత్వమే మాతృత్వం

బుడి బుడి నడకల్ని
పసివాడి బోసి నవ్వుల్ని
వచ్చీ రాని మాటల వయ్యారాల్ని
తలచుకుంటూ అనుభూతుల్లో రమించే
తల్లుల అద్భుత స్వానుభవమే మాతృత్వం

- ఎంఎస్ రాజా

పిట్ట నేర్చిన పాఠం

సాయంత్రం వేళ! చల్లగాలి కోసం తాతగారు డాబా మీద తిరుగుతున్నారు! మనవరాలు మిల్కీ తాతగారితో పాటు నడుస్తుంది. చుట్టుపక్కల అక్కడక్కడా పచ్చని చెట్లు! ఆ చెట్లపై కిలకిలారావాలు చేస్తూ ఎగురుతున్న పక్షులు! ఒక అందమైన దృశ్యమిది! తాతామనవరాళ్ళు ఆ దశ్యాన్ని ఆస్వాదిస్తున్నారు. అంతలో ఆ తాతామనవరాళ్ళకు గోరపిట్ట అరుపులు, కాకి కావు కావుమన్న గట్టికూతలు వినిపించాయి. తల తిప్పి చూశారు. వీధి విద్యుత్ స్తంభం మీద కాకి గోరపిట్టపై దాడి చేస్తుంది. కాకి దాడిని గోరపిట్ట ధైర్యంగా ఎదుర్కొంటుంది. గోరపిట్ట గూడు విద్యుత్ స్తంభం మీద ఉంది. ఆ గూడులో కాకి ముక్కు పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. గోరపిట్ట సూది ముక్కుతో కాకి కళ్ళపై పొడవడానికి చూస్తుంది. కాకి దగ్గర గోరపిట్ట చిన్నదిగా కనిపించినా ఆ పోరాటంలో అది వెన్ను చూపలేదు. దాని సాహసం దగ్గర దౌర్జన్యం చూపిన కాకి తోక ముడిచి దూరంగా ఎగురుకుంటూ పోయింది. మిల్కీ గోరపిట్ట ఓడిపోతుందనుకుంది. కాని విచిత్రంగా ఆ చిన్నపిట్ట విజయం సాధించింది.

తాతగారి వైపు చూసి మిల్కీ, “తాతగారూ! గోరపిట్టకుంత బలం ఎలా వచ్చింది? కాకి పెద్దది కదా,

ఎందుకు భయపడి ఎగురుకుంటూ పోయింది?” అని అడిగింది. అప్పుడు తాతగారు “గోరపిట్టది ధృఢపోరాటం! ఆ పోరాటంలో లాసుగు లేదు. పాపం లేదు. గూటిలో తాను పెట్టిన గుడ్డను రక్షించుకోడానికి అది సాహసం చేసింది. ఎక్కడ లేని ధైర్యం కూడదీసుకొని ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడింది. అలా పోరాటం చేయకపోతే అది పెట్టిన గుడ్డకు రక్షణ లేకపోయి ఉండేది! ఇక కాకి సంగతంటావా? వేరొక పక్షి పెట్టిన గుడ్డు పాడు చెయ్యాలనుకోడం చాలా తప్పు. ఆ పని తప్పని కాకికి తెలుసు. అది చేసే పనిలో లాసుగుంది. తప్పు చేసిన వాళ్ళలో భయం పొంచి ఉంటుంది! ఇటువంటి వాళ్ళు అవతలి వారు నిలబడితే కలబడతారు. కలబడితే పారిపోతారు. వాళ్ళలో నైతిక బలముండదు. అందుకే ప్రాణాలకు తెగించి గోరపిట్ట ఎప్పుడైతే పోరాడిందో కాకికి భయమేసి పారిపోయింది” అని వివరించారు తాతగారు. మిల్కీ చిన్న పిల్లేమీ కాదు. ఎనిమిదో తరగతి చదువుతోంది. తాతగారి మాటలు తనలో ధైర్యం పెంచాయి. ఆమె మర్నాడు పాఠశాలకు బయలు దేరింది. వీధి మలుపు తిరిగాక ఒక ఆకతాయి యువకుడు అలవాటు ప్రకారం మిల్కీ వెంటపడ్డాడు. మిల్కీలో ఎక్కడ లేని ధైర్యం వచ్చింది. ఆమె కళ్ళ ముందు గత సాయంత్రం గోరపిట్ట కాకిని తరిమే దృశ్యం మెదిలాడింది. అంతే! తిరగబడింది. వెళ్తున్న ఆమె నిలబడిపోయింది.

“రాదా నీ పాపం పండింది!!”అని పుస్తకాల సంచిని పైకెత్తింది. అంతటితో ఆగకుండా చుట్టుపక్కల వారిని కేకలేసి పిలిచింది. వెంటపడ్డవాడు వెనకడుగు వేశాడు. చుట్టుపక్కల వారు తన వైపు రావడం చూసి అక్కడ నుంచి పారిపోయాడు. “పిట్ట నేర్చిన పాఠం బాగానే పనికొచ్చింది” అనుకుంటూ పాఠశాల వైపు అడుగులు వేసింది మిల్కీ! ఆ తరువాత మిల్కీకి మరెప్పుడూ ఆ సమస్య రాలేదు.

- బెలగాం భీమేశ్వరరావు
99895 37835

రంగులువేద్దాం

పక్కనున్న మూడు చేపలకు, కొలనుకు మీకిష్టమైన రంగులు దిద్దండి.

ఈ బుల్లి సీతాకోక చిలుక సన్ ఫ్లవర్ని చేరే దారిని చూపిస్తారా?

బొమ్మను గీద్దామా..!

ఎగిరే పక్షి బొమ్మను సులభంగా ఎలా గీయాలో నేర్చుకుందాం!

పర్యాటక శోభనద్దే పామ్ మొక్కలు

విలక్షితం

కొబ్బరి, తాటి, ఈత, ఖర్జూరం, వక్క వంటి మొక్కలన్నీ కూడా పామ్ జాతికి చెందిన మొక్కలు. వీటిని పామ్స్ అంటారు. ఇవి పామ్ (అరిచేయి) ఆకారంలో ఉంటాయి. ఇవన్నీ ప్రదేశాల్లో ఎంతో శోభనింపుతాయి. ఈ మొక్కలు ఎక్కడుంటే అక్కడ అందం, ఆకర్షణ. కొన్ని మధురమైన ఫలాలందించగా, మరికొన్ని కల్లు (ద్రావణం) ఇస్తాయి. ఆర్కమెంటల్ గానూ ఇవి ఫేమస్. వీటిలో వందల రకాలున్నాయి. కుండీల్లో పెరిగే చిన్న రకాల పామ్స్, పెద్ద వృక్షాలుగా పెరిగే టాల్ వెర్జెటి వీటిలో ఉన్నాయి. సాధారణంగా ఇవి ఏక కాండం ఉంటుంది. ఆకులు దళసరిగా బలంగా ఉంటాయి. నీటి కొరతను తట్టుకుని పెరుగుతాయి. రోడ్లకు ఇరువైపులా, మధ్యన డివైడర్లలో, ఇంటి ముంగిట, పార్కుల్లోను, హోటల్స్, అతిథి గృహాల వద్ద పామ్స్ మొక్కలు పెంచుతారు.

ఫాక్స్ టైల్ పామ్

అందమైన పామ్స్ మొక్కల్లో ఫాక్స్ టైల్ పామ్ ఒకటి. చెట్టు పది మీటర్ల ఎత్తువరకూ పెరుగుతుంది. కాండం లేత సిమెంటు రంగులో స్తంభంలా భలే అందంగా ఉంటుంది. ఆకులు రెండు నుంచి మూడు మీటర్లు పొడవు ఉంటాయి. ఆకులు నక్క తోకను పోలి ఉండటంతో ఈ చెట్టును ఫాక్స్ టైల్ పామ్ అని పిలుస్తారు. వీటి కాయలు బాతుగుడ్డు పరిమాణంలో నారింజపండు రంగులో ఉంటాయి. మొక్క నాటిన ఎనిమిదేళ్లకు కాయలు కాస్తుంది. గుత్తులు గుత్తులుగా కొబ్బరి పిండెలు మాదిరిగా ఉండే ఫాక్స్ టైల్ కాయలు చెట్టునుంటే ఎంతో అందం. ఈ కాయలు విత్తనాలుగా ఉపయోగపడతాయి. 1970కి పూర్వం ఈమొక్క గురించి పెద్దగా తెలియదు. ఆస్ట్రేలియన్ అడవుల్లోంచి అదిమ జాతికి చెందిన ఒడియేటి అనేతను వృక్ష నిపుణులకు చూపించాడు. అప్పటి నుంచి ఈ

మొక్క ప్రపంచానికి పరిచయమైంది. అందుకే ఈ మొక్కను ఆస్ట్రేలియాలో ఒడియేటియా అని పిలుస్తారు.

బిస్కార్మియా నోబ్లిష్

చూడ్డానికి అచ్చంగా తాటి చెట్టు మాదిరిగానే ఉంటుంది. ఆకులు తటాకులకంటే పెద్దవిగా ఉంటాయి. తాటి చెట్టుతో పోలిస్తే చెట్టు పొట్టిగా ఉంటుంది. ఆకులు సిల్వర్ రంగులో ఉంటాయి. అందుకే దీన్ని బిస్కార్మియా సిల్వర్ అని కూడా పిలుస్తారు. చెట్టు చాలా నెమ్మదిగా పెరుగుతుంది. ఇది వెడల్పు ఆరేడు మీటర్ల వ్యాసం వరకూ విస్తరిస్తుంది. తొలుత ఈ జాతి మొక్కలు మడ్ గాస్ట్రో ప్రాంతంలో ఉండేవి. ఎంత నీరందించినా చక్కగా తీసుకుంటాయి. ఆకుపచ్చని ల్యాండ్స్కేపుల్లో మధ్యలో వీటిని నాటితే వెండి మెరుపులు కురిపిస్తుంది. ఆకుల మట్టలకు రంపాలాంటి రక్తక తంత్రాలుంటాయి.

ఫిష్ టైల్ పామ్

ఫిష్ టైల్ పామ్ మరో అపురూపమైన మొక్క. ఆకులు చివర భాగాన చేప తోక పొలుండటంతో ఫిష్ టైల్ పామ్ అని పిలుస్తారు. వాస్తవానికి దీని పేరు కార్పొటా పామ్. ఇది కూడా ఫాక్స్ టైల్ పామ్లా పెరుగుతుంది. ఆకుల నిర్మాణం మాత్రం విభిన్నంగా ఉంటుంది. ఆసియా దేశాల్లో ఈ మొక్క విరిగిగా ఉంటుంది. పర్వత ప్రాంతాల్లో కూడా ఉంటుంది. మొక్క పదేళ్లు పెరిగిన తరువాత దానికి గెల వస్తుంది. గెలకు వందల సంఖ్యలో గొలుసులాంటి ఈసులు వస్తాయి. కొందరు ఈ పువ్వు కత్తిరించి పానీయం (కల్లు) సేకరిస్తారు. ఇది బెల్లపు ఊట స్వభావాన్ని కలిగి మత్తునిస్తుంది. ఎజెన్సీ వాసులు దీనిని జీలుగ కల్లు అంటారు. ఈ మొక్క ఎక్కడ నాటినా ఎంతో శోభనిస్తుంది.

రాయల్ పామ్

రాయల్ పామ్ చెట్టు 60 అడుగుల ఎత్తువరకూ పెరుగుతుంది. చెట్టు కాండం గుండ్రంగా స్తంభంలా నున్నగా ఉంటుంది. ఆకులు కొబ్బరాకులను పోలి గుజ్జుగా ఉంటాయి. క్యూబా పరిసర ప్రాంతాలనుంచి ప్రపంచమంతా వ్యాపించిన మొక్క ఇది. సముద్ర తీర ప్రాంతాల్లో బాగా పెరుగుతుంది. రాయల్ పామ్ను క్యూబాలో కలపగా, పెర్నాలో ఆకును కషాయాలను తయారు చేయడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. నాడీ వ్యవస్థ, మానసిక ఆరోగ్యానికి, జీర్ణ సంబంధిత వ్యాధులు, పశువుల మందుల తయారీలో కూడా వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. పార్కులు, కార్పొరేషన్లు, విద్యాసంస్థలు, ఎలివేషన్ భవనాలు ముందు ఇవి వీటిని నాటుతారు.

అరేకా పామ్

అందమైన పొట్టి పామ్ మొక్క అరేకా పామ్. ఇది నీడ ప్రాంతాల్లో కూడా పెరుగుతుంది. ఈతాకులాంటి ఆకులు మొక్క కుదుల్లోంచి వస్తాయి. ఆకులు ఫ్లెక్స్ బుల్ గా మెత్తగా ఉంటాయి. ఆకులు ఎంతో అందంగా ఉంటాయి. కుండీల్లోనూ, నేలమీదా బానే పెరుగుతాయి. సమాన నీటి వనరు అవసరం. రెండడుగులు నుంచి ఆరడుగుల ఎత్తువరకూ పెరుగుతాయి. బెడ్ రూముల్లో, హాళ్లలో, పెరట్లో ప్రహరీ గోడల పక్కన నాటి పెంచుకోవచ్చు. ఎన్ని ఎక్కువ ఆకులుంటే మొక్కంత గిరాకీ.

విసినికర్ర పామ్

చిన్న చిన్న తాటాకుల్లా అందంగా ఉండే ఈ పామ్ని వాడుకలో విసినికర్ర మొక్క అంటారు. లికులా గ్రాండిస్, రఫ్స్ ఫ్యాన్ పామ్, వనాటు ఫ్యాన్ పామ్ లేదా పలాస్ పామ్ ఇవన్నీ దీని దగ్గర జాతి మొక్కలు. పసిఫిక్లోని ఒక ద్వీప దేశమైన వనాటుకు చెందిన అరెకాసియే కుటుంబానికి చెందిన మొక్కలివి. రెండు నుంచి ఐదుగుల ఎత్తువరకూ మొక్కలు పెరుగుతాయి. ఆకులు చాలా అందంగా ఉండి నెలల తరబడి అలరిస్తాయి. కుండీల్లో పెంచుకోవచ్చు. ఇంటా బైటా పెంచొచ్చు.

ఛాంపియన్ పామ్

ఇదో విలక్షణమైన మొక్క. మొక్క ఎన్నళ్లయినా పొట్టిగానే ఉంటుంది. పదడుగులు మించి పెరగదు. ఆకులు కొబ్బరాకుల్లా ఉండి చిన్న సైజులో ఉంటాయి. మొక్కకు ఆకులు ఒక క్రమంలో కాకుండా ఎగుడు దిగుడుగా ఉంటాయి. అదే ఈ మొక్క స్పెల్. దీని కాండ సీసా ఆకారంలో భలే గమ్యత్తుగా ఉంటుంది. అందుకే దీన్ని బాటిల్ పామ్ అని కూడా పిలుస్తారు. ఇది పూర్తిగా ఔట్ డోర్ మొక్క. ఈ ఛాంపియన్ పామ్ ఎక్కడున్నా అందమే.

ఎలిఫెంట్ ఫూట్ పామ్

ఈ మొక్క కాండం మొదలు అచ్చంగా ఏనుగు పాదంలా ఉంటుంది. ఆకులు అంగుళం వెడల్పుతో సన్నటి చివరలతో అడుగు నుంచి మూడడుగుల పొడవుంటాయి. జుత్తు విరబూసినట్లు ఆకులు ఉండి ప్రత్యేకతను చాటుతాయి. విశాల ప్రాంతాల్లో పచ్చిక బైళ్ల మధ్య ఈ మొక్క ఎంతో అందం.

- చిలుకూరి శ్రీనివాసరావు

కరోనా రక్కసి
విరుచుకుపడుతున్న వేళ ...
అత్యధిక సంఖ్యలో ప్రజల
ప్రాణాలను తీస్తున్నది మాత్రం వైరస్
కాదు! భయం... కేవలం మన
అంతరాంతరాళంలో పుట్టే
భయం!! అవును.. మనలో పుట్టే
భయం మనకు తెలియకుండానే
శరీరమంతా వ్యాపిస్తోంది.
మెదడును వశం చేసుకుని
ఆలోచనలను శాసిస్తోంది! తన
చట్టా తిప్పకుంటోంది. చివరకు
మరణశాసనం రాసి.. శ్మశానానికి
దారి చూపుతోంది! కానీ, ఆ
భయాన్ని జయిస్తే...

ఐసోలేషన్‌లోనో, ఆస్పత్రిలోనో,
ఆక్సిజన్ బెడ్ మీదో, వెంటిలేషన్
మిషన్ మీదో ఉంటూ కరోనాతో
పోరాడుతున్న మిత్రులారా... 'నా
కేదో అయిపోతోంది' అన్న
భయాన్ని వీడండి! డాక్టర్లు ఏం
చెబుతున్నారో అదే చేయండి.
భయాందోళనల నుంచి మనసును
తప్పించి కరోనా విలయం
తరువాత ఏం చేయాలో
ఊహాసాధాలు కట్టండి. ఇటువంటి
సానుకూల ఆలోచనలే ప్రపంచ
వ్యాప్తంగా శతాధిక వృద్ధులను
సైతం కరోనా పై పోరులో
విజేతలుగా నిలబెడుతున్నాయి.
నూరేళ్లు నిండిన వారే పెను రక్కసిని
పరుగులు పెట్టిస్తుంటే నీవు.. నేను,
మనలాంటి మరెందరో ఆ పని
చేయలేమా? భయపడకు
మిత్రమా... పోరాడితే నిండు
జీవితం నీదే!

ఇలా చేయండి

జ్వరం, దగ్గు వంటి కరోనా లక్షణాలు మొదలుకాగానే ఇంట్లో వాళ్ళకి
ఐసోలేషన్‌కు వెదుతున్నానని చెప్పి ఒక రూమ్‌లోకి వెళ్లి, తలుపులు
వేసుకోవాలి.

- డాక్టర్‌కు ఫోన్ చేసి, కస్టల్డెషన్ తీసుకుని మందులు మొదలు
పెట్టాలి. వారి సూచన మేరకు ఆర్టిటిపీఆర్ చేయించుకోవాలి.

- ఆ రిజల్టు ఎలాగైనా రాసి, ఆ రోజు నుండి 15 రోజులు డాక్టర్‌తో
కాంటాక్ట్‌లో ఉండాలి.

- ప్రతి రెండు గంటలకు ఏదో ఒకటి తినాలి. తినడం,
పడుకోవడంగా ఉండాలి. ఇంతకుమించి వేరే పని ఉండకూడదు.
దగ్గన్నే.. దగ్గాలి. తుమ్ముస్తే తుమ్మాలి. ఇంట్లో వాళ్లతో
మాట్లాడాలనిపేస్తే గదిలోంచే మాస్కు పెట్టుకుని మాట్లాడాలి.
మొత్తంమీద మూడు పూటలా తిన్నామా, పడుకున్నామా అన్నట్లు
ఉండాలి.

- నీళ్లు బాగా తాగాలి. మజ్జిగ బాగా తీసుకుంటూ ఉండాలి.
డ్రైఫ్రూట్స్ బాగా తినాలి. కాఫీ, టీలకు దూరంగా ఉండాలి.
సిగరెట్లు మానేయాలి.

- దగ్గు, జ్వరం ఎక్కువవుతుంటే డాక్టర్‌కు చెప్పాలి. వారి

కరోనా వైరస్ వయో వృద్ధుల మీద తీవ్ర ప్రభావం చూపే సంగతి
తెలిసిందే. అన్ని అధ్యయనాలు ఇదే విషయాన్ని చెబుతున్నాయి. కానీ,
ప్రపంచవ్యాప్తంగా పెద్ద వయసు వారు ఎందరో కరోనాను జయిస్తున్నారు. వీరిలో
కొందరైతే ఒకటికి, రెండు సార్లు వైరస్ బారిన పడినా ఏ మాత్రం కంగారు
పడకుండా పై చేయి సాధిస్తున్నారు. వైద్య రంగ నిపుణులు చెబుతున్న
సమాచారం ప్రకారం తాజాగా విరుచుకుపడుతున 'సెకెండ్ వేవ్'లో కరోనా రక్కసి

యువకులపై కూడా తీవ్ర ప్రభావం చూపుతోంది. యువకులు, మధ్య వయసువారు పెద్ద సంఖ్యలో ఆస్పత్రి
పాలవుతున్నారు. వీరిలో కొందరు మృత్యువు ఓడిలోకి
జారుకుంటున్నారు. ఒకవైపు పెద్దవారు విజేతలుగా
బయటపడుతుంటే, వారికన్నా చిన్నవారు మరణానికి
చిక్కుకొనికొకరికొకటి కారణం 'భయం మాత్రమే..' అని మానసిక శాస్త్రవేత్తలు
చెబుతున్నారు. అందుకే మనదేశంలోనూ, ప్రపంచ వ్యాప్తంగానూ
కరోనాను జయించిన వృద్ధులు ఏం చెబుతున్నారో ఒక్కసారి
విందామా...!

వైర్యంగా ఉన్నా....

కరోనా వచ్చిందని తెలిసిన వెంటనే కొంత
కంగారు పడ్డా... ఆ తరువాత వైర్యంగా ఉన్నా.
వైద్యులు చెప్పినట్లు చేశా'. ఇది కేరళకు చెందిన
110 సంవత్సరాల వారియల్ పథు చెప్పిన మాట!
మల్లపురం జిల్లాకు చెందిన పథు గత ఏడాది
ఆగస్టులో కరోనా బారిన పడింది. తన కూతురు
నుండి ఆమెకు వైరస్ సోకి ఉంటుందని
భావిస్తున్నారు. అప్పటికి కరోనాపైనా, వైద్య
విధానాలపైనా ఎటువంటి స్పష్టత లేదు. తనకు
కరోనా సోకిందని తెలిసిన వెంటనే ఆమె
ఏమూత్రం కంగారు పడకుండా అవసరమైన అన్ని
జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. తన దగ్గరకు రావద్దని
కుటుంబ సభ్యులకు స్పష్టంగా చెప్పేకారు. తన

అస్సన్నత సమాచారాన్ని వైద్య శాఖ అధికారులకు, స్నేహితు సిబ్బందికి తెలియచేశారు. వారి సహకారంతో ప్రభుత్వ మెడికల్ కళాశాలలో చేరారు. అక్కడి వైద్య సిబ్బందికూడా ఆమెను జాగ్రత్తగా తీసుకున్నారు. 14 రోజుల తరువాత తిరిగి పరీక్షలు నిర్వహిస్తే నెగెటివ్‌గా తేలడంతో ఇంటికి పంపారు. 'ఆమె వైద్యులకు ఎంతగానో సహకరించారు. వైర్యంగా ఉన్నారు. మేం ఏమి చెబితే అది మాత్రమే చేశారు. పథు కోలుకోవడం మాకు ఎంతగానో ఊరధనిచ్చింది. రాష్ట్రంలో పాటు దేశంలో ఉన్న ఎంతో మందికి ఆమె సూర్పరీగా నిలుస్తుంది.' అని ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిలోని డాక్టర్ చెప్పారు.

- సూచన మేరకు అవసరమైన పరీక్షలు చేయించుకోవాలి. ఫలితాలు డాక్టర్‌కు చెప్పి మందుల్లో అవసరమైన మార్పులు చేయించుకోవాలి.
- ప్రతి మూడు గంటలకు ఒకసారి పల్స్ ఆక్సిమీటర్ చూసుకోవాలి. 94 శాతం పైన ఉంటే కంగారే లేదు. 94 శాతం వచ్చినా ఆందోళన పడనవసరం లేదు. మందులు మారినై మెరుగవుతుంది. గుండె జబ్బులు లేని వారు అప్పుడప్పుడూ కాసేపు బోర్లా పడుకుంటూ ఉండాలి.
- రెండవ వారంలో జ్వరం, దగ్గు వంటివి పెరిగినా, ఆయాసం వంటివి వచ్చినా డాక్టర్‌కు చెప్పాలి. నూటిలో ఒకరికి మాత్రమే ఇలా ఆయ్యే అవకాశం ఉంది. అందువల్ల మనకు ఆ పరిస్థితి రాదని దైర్యంగా ఉండాలి. పుస్తకాలు చదువుకుంటూ, ఫ్రెండ్స్‌తో ఫోన్‌లో మాట్లాడకుంటూ మిగిలిన రోజులు గడిపేయాలి.

డాక్టర్ విరించి విరించి ఫేసిబుక్ వాల్ నుంచి

(అత్యధిక మందికి ఇలా సరిపోతుంది. ఆక్సిజన్ లెవల్స్ 94 శాతం కన్నా దిగువకు పడిపోతుంటే డాక్టర్ దృష్టికి తీసుకువెళ్లి, అవసరమైతే ఆస్పత్రికి తరలించాలి.)

పోరాడితే నిండు జీవితం నీదే!!

వైరస్‌తో పాటు విపక్షపైనా పోరాటం

తమిళనాడులోని అంబారు ప్రాంతం పెరియవారిక్కంకు చెందిన 110 సంవత్సరల హమీదాబీ వైరస్‌తో పాటు, వ్యాధి వచ్చిన కారణంగా ఇరుగు పొరుగు వారి నుండి విపక్షును సైతం ఎదుర్కోవాల్సివచ్చింది. అయితే, ఈ రెంటిని ఆమె దైర్యంగా ఎదుర్కొన్నారు. హమాదాబీ కూడా గత ఏడాది తొలి విడత వైరస్ విజ్ఞాంభిస్తున్న సమయంలోనే వ్యాధిగ్రస్తులయ్యారు. జలుబు, జ్వరంతో బాధ పడుతున్న ఆమెకు పరీక్షలు చేసిన

అనంతరం కరోనాగా వైద్య సిబ్బంది నిర్ధారించారు. వెంటనే అంబారులోని ప్రభుత్వ అసుపత్రికి తరలించారు. అసుపత్రిలో ఆమె 15 రోజులకు పైగా ఉండాల్సివచ్చింది. అయినా, ఏ దశలోనూ మనోస్థైర్యాన్ని కోల్పోలేదు. తాను దైర్యంగా ఉండటమే కాకుండా, పక్కన ఉండే ఇతర రోగులకు కూడా దైర్యం చెప్పింది. వ్యాధి నయమై ఇంటికి వచ్చిన తరువాత మాత్రం ఇరుగు పొరుగు వారి నుండి సహాయ నిరాకరణను ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది. అధికార యంత్రాంగం గట్టిగా జోక్యం చేసుకున్న తరువాత ఆ పరిస్థితిలో మార్పు వచ్చింది. 'కరోనా కన్నా ఇరుగు పొరుగు వారు ముమ్మడి చూసిన తీరే ఎక్కువగా నన్ను భయపెట్టింది.' అని ఆమె ఆ తరువాత అన్నారు.

భయపడకు మిత్రమా!

ఎందరు వృద్ధులు?

ఒక అంచనా ప్రకారం 2021 మే ఏడవ తేదీ నాటికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా 105 అంతకన్నా ఎక్కువ వయసున్న వారు 251 మంది కరోనా బారిన పడ్డారు.

సంవత్సరాల ఫ్రెంచ్ మహిళ మేరి ష్లోరెంటైన్‌ను ఈ వ్యాధి బారిన పడిన అతి పెద్ద వయస్కురాలిగా గుర్తించారు. వైరస్ నుండి కోలుకున్న అనంతరం ఆమె ఇతర కారణాలతో 2020 డిసెంబర్ 19న

సంవత్సరాల ఫ్రెంచ్ మహిళ మేరి ష్లోరెంటైన్‌ను ఈ వ్యాధి బారిన పడిన అతి పెద్ద వయస్కురాలిగా గుర్తించారు. వైరస్ నుండి కోలుకున్న అనంతరం ఆమె ఇతర కారణాలతో 2020 డిసెంబర్ 19న

ఇటలీలోనూ రెండు పోరాటాల విజేత

1918లో విరుచుకుపడిన స్పానిష్ ఫ్లూతో పాటు, ప్రస్తుత కరోనా వైరస్‌తోనూ పోరాడి విజేతలుగా నిలిచిన కొద్దిమంది శతాధికుల్లో ఇటలీకి చెందిన అదా జూన్ను (103) కూడా ఉన్నారు. అప్పట్లో ప్రపంచవ్యాప్తంగా మూడవ వంతు మందికి సోకిన స్పానిష్ ఫ్లూ వంటి వ్యాధి మళ్లీ రాదనే ఆమె అనుకున్నారట. కానీ, తన జీవిత కాలంలోనే మళ్లీ అటువంటి విపత్తును ఆమె చూశారు. తాజాగా విరుచుకుపడిన కరోనా వైరస్ గత ఏడాది ఏప్రిల్‌లోనే ఆమెకు సోకింది. ఆయాసం, ఊపిరి పీల్చుకోవడంలో ఇబ్బంది వంటి లక్షణాలు విరుచుకుపడిన కరోనా వైరస్ గత ఏడాది ఏప్రిల్‌లోనే ఆమెకు సోకింది. ఆయాసం, ఊపిరి పీల్చుకోవడంలో ఇబ్బంది వంటి లక్షణాలు కారణంగా జరిపిన పరీక్షల్లో ఆమెకు కరోనా నిర్ధారమైంది. వెంటనే వైద్య సహాయం అందడంతో ఆమె సులభంగానే కోలుకున్నారు. అదా కోలుకోవడాన్ని శుభ సంతేతంగా వైద్యులు అభివర్ణించారు.

మరణించారు.

- ఫ్రెంచ్ దేశానికే చెందిన 116 సంవత్సరాల లూసీ రాండెన్‌ను వైరస్ సోకి బతికి ఉన్న వారిలో అతి పెద్దవారిగా ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ గుర్తించింది. అయితే, ఆమెకన్నా ఎక్కువ వయసు ఉందంటూ మరెొందరు చెప్పుకుంటున్నప్పటికీ ఆధారాలు లేవు.

- 110 సంవత్సరాల చిలియన్ మహిళ ఐరీస్ ఎస్ట్రీన్‌కు కరోనా వైరస్ రెండు సార్లు సోకింది. రెండు సార్లు ఆమె విజేతగా నిలిచారు.

సంవత్సరాల చిలియన్ మహిళ ఐరీస్ ఎస్ట్రీన్‌కు కరోనా వైరస్ రెండు సార్లు సోకింది. రెండు సార్లు ఆమె విజేతగా నిలిచారు.

ఇటలీలోనూ రెండు పోరాటాల విజేత

1918లో విరుచుకుపడిన స్పానిష్ ఫ్లూతో పాటు, ప్రస్తుత కరోనా వైరస్‌తోనూ పోరాడి విజేతలుగా నిలిచిన కొద్దిమంది శతాధికుల్లో ఇటలీకి చెందిన అదా జూన్ను (103) కూడా ఉన్నారు. అప్పట్లో ప్రపంచవ్యాప్తంగా మూడవ వంతు మందికి సోకిన స్పానిష్ ఫ్లూ వంటి వ్యాధి మళ్లీ రాదనే ఆమె అనుకున్నారట. కానీ, తన జీవిత కాలంలోనే మళ్లీ అటువంటి విపత్తును ఆమె చూశారు. తాజాగా విరుచుకుపడిన కరోనా వైరస్ గత ఏడాది ఏప్రిల్‌లోనే ఆమెకు సోకింది. ఆయాసం, ఊపిరి పీల్చుకోవడంలో ఇబ్బంది వంటి లక్షణాలు విరుచుకుపడిన కరోనా వైరస్ గత ఏడాది ఏప్రిల్‌లోనే ఆమెకు సోకింది. ఆయాసం, ఊపిరి పీల్చుకోవడంలో ఇబ్బంది వంటి లక్షణాలు కారణంగా జరిపిన పరీక్షల్లో ఆమెకు కరోనా నిర్ధారమైంది. వెంటనే వైద్య సహాయం అందడంతో ఆమె సులభంగానే కోలుకున్నారు. అదా కోలుకోవడాన్ని శుభ సంతేతంగా వైద్యులు అభివర్ణించారు.

పేరు	దేశం	వయసు
లూసీ ర్యాండన్	ఫ్రాన్స్	117
మేరియా బ్రానెన్	అమెరికా	114
కాన్‌లిడా బెంగాన్	ఆర్జెంటీనా	114
ఇదా జోకార్లో	ఇటలీ	111
మేడలీన్ థామస్	ఫ్రాన్స్	110
ఐరీస్ ఎస్ట్రీ	చిలీ	110
ఎలెండా గుగ్గియోతి	ఆర్జెంటీనా	110
హిల్లా బ్రౌన్	కెనడా	110
మెర్సి లెవాజు	బెల్జియం	110
జానీ ఉడింగ్	బ్రిటన్	109
భారత్‌లో కరోనాను జయించిన వయోవృద్ధులు		
పేరు	రాష్ట్రం	వయసు
హమిదాబి	తమిళనాడు	110
వారియల్ పథ్	కేరళ	110
ముక్తార్ అహ్మద్	ఢిల్లీ	106
దేను ఉమైత్ చౌహాన్	మహారాష్ట్ర	105
అన్నా బీవి	కేరళ	105

మూడు వారాలు యుద్ధం చేసి....

బ్రిటన్‌కు చెందిన 106 సంవత్సరాల కొనీ టిచ్చెన్ అనే మహిళ కరోనా వైరస్‌తో మూడు వారాల పాటు యుద్ధం చేసి మరీ గెలిచారు. న్యూమోనియా లక్షణాలతో ఆస్పత్రికి వచ్చిన ఆమెకు జరిపిన పరీక్షల్లో కరోనా అని తేలడంతో అప్రమత్తమైన అధికార యంత్రాంగం వెంటనే ఆమెను చెన్నైలో చేర్చారు. అయితే, ఆరోగ్యం క్షీణిస్తుండటంతో ఆస్పత్రిలో చేర్చక తప్పని స్థితి ఏర్పడింది. ఆస్పత్రిలో చేరిన తరువాత కూడా ఆమె పెద్ద పోరాటమే చేయాల్సివచ్చింది. 'అన్ని దశలను చూశా. దాదాపు మృత్యుముఖంలోకి వెళ్లా. అయినా ఏ దశలోనూ దైర్యం కోల్పోలేదు. ఆరోగ్యంగా బయటకు రావాలనుకున్నా వచ్చా..' అని డిశ్చార్జ్‌యిన తరువాత ఆమె చెప్పారు. 'మా బామ్మ ఎప్పుడూ ఆరోగ్యంతోనే ఉండేది. క్రమం తప్పకుండా వ్యాయామాలు చేసేది. అందుకే కరోనాను ఓడించగలిగింది.' అని 40 సంవత్సరాల ఆమె మనసరాలు మీడియా ప్రతినిధులతో చెప్పారు.

ఐసోలేషన్‌లో ఉంచారు. అయితే, ఆరోగ్యం క్షీణిస్తుండటంతో ఆస్పత్రిలో చేర్చక తప్పని స్థితి ఏర్పడింది. ఆస్పత్రిలో చేరిన తరువాత కూడా ఆమె పెద్ద పోరాటమే చేయాల్సివచ్చింది. 'అన్ని దశలను చూశా. దాదాపు మృత్యుముఖంలోకి వెళ్లా. అయినా ఏ దశలోనూ దైర్యం కోల్పోలేదు. ఆరోగ్యంగా బయటకు రావాలనుకున్నా వచ్చా..' అని డిశ్చార్జ్‌యిన తరువాత ఆమె చెప్పారు. 'మా బామ్మ ఎప్పుడూ ఆరోగ్యంతోనే ఉండేది. క్రమం తప్పకుండా వ్యాయామాలు చేసేది. అందుకే కరోనాను ఓడించగలిగింది.' అని 40 సంవత్సరాల ఆమె మనసరాలు మీడియా ప్రతినిధులతో చెప్పారు.

ఇలా చేయకండి..

- లనారోగ్యానికి ముందు . టీకాలు వేయించుకోనవసరం లేదు. బలాహూర్‌గా వీధుల్లో తిరగొచ్చు. అసలు కోవిడ్ అనేదే లేదు. అదంతా ఒక గుడు పూరాని.

- జ్వరం వచ్చిన మొదటిరోజు

ఇది ఒక చిన్న ప్లూ మొదలైన మాత్రమే. నాకు కోవిడ్ రాలేదు. అసలు అది ఉంటేగా!!

- రెండవ రోజు

. ప్రతి జ్వరం కోవిడ్ అనుకోనవసరం లేదు. కొన్ని పారాసిటమాల్ టాబ్లెట్స్ వేసుకుంటే సరిపోతుంది.

- మూడవ రోజు

పిసిఆర్ పరీక్ష అవసరం లేదు. సీటి స్కాన్ చేయించుకుంటే అంతా స్పష్టంగా తెలిసిపోతుంది. (సీటి స్కాన్ మూడవ రోజు వరకు నార్మల్‌గా చూపిస్తుంది. లేదా తక్కువ స్కోరు చూపిస్తుంది. కాబట్టి ఇది కోవిడ్ కాదని అనుకుంటారు.)

- నాల్గవ రోజు

ఇంకా జ్వరం ఉంది. సరే రక్త పరీక్ష చేయించుకుందాం. డాక్టర్

- తొమ్మిదవ రోజు

అప్పుడూ .. ఇప్పుడూ విజేతే!
స్పెయిన్‌కు చెందిన 113 సంవత్సరాల మహిళ మారియా బ్రాన్‌యాన్ రెండు మహమ్మారులపై పోరాటం చేసి విజేతగా నిలిచారు. స్పానిష్ ఫ్లూ 1918లో విరుచుకుపడినప్పుడు ఆమెకు 9, 10 సంవత్సరాల వయసు ఉంటుంది. ఆ వయసులోనే కుటుంబంలోని ఇతరులతో పాటు వైరస్ ఆమెకు సోకింది. 'నిజంగా అది ఫోరం. ఇప్పుట్లా వైద్య సౌకర్యాలు లేవు. పోయిపోళ్లు పోగా ఎలాగో బతికి బట్టకట్టాం.' అని ఆమె ఆ జ్ఞాపకాలను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ చెప్పారు. తాజాగా గత ఏడాది మార్చిలోనే ఆమెకు కరోనా సోకింది. దీంతో అధికారులు ఆమెను ఐసోలేషన్‌లో ఉంచేశారు. వారం రోజుల తరువాత జరిపిన పరీక్షల్లో నెగిటివ్ రావడంతో తిరిగి కుటుంబ సభ్యులను ఆమె కలిసింది. 'స్పానిష్ ఫ్లూనే కాదు: 1936-39ల్లో సివిల్ వార్‌ను కూడా చూశాను. సరకపు రోజులంటే నిజంగా అవి. వాటిలో పోలిస్తే ఇది కష్టమే కాదు. అందుకే దైర్యంగా ఉన్నా. ఏం జరిగితే అది జరుగుతుందని డాక్టర్లు చెప్పినట్లు చేశా. వారం రోజుల్లోనే కరోనా పోయింది' అని ఆమె చెప్పారు.

అది ఫోరం. ఇప్పుట్లా వైద్య సౌకర్యాలు లేవు. పోయిపోళ్లు పోగా ఎలాగో బతికి బట్టకట్టాం.' అని ఆమె ఆ జ్ఞాపకాలను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ చెప్పారు. తాజాగా గత ఏడాది మార్చిలోనే ఆమెకు కరోనా సోకింది. దీంతో అధికారులు ఆమెను ఐసోలేషన్‌లో ఉంచేశారు. వారం రోజుల తరువాత జరిపిన పరీక్షల్లో నెగిటివ్ రావడంతో తిరిగి కుటుంబ సభ్యులను ఆమె కలిసింది. 'స్పానిష్ ఫ్లూనే కాదు: 1936-39ల్లో సివిల్ వార్‌ను కూడా చూశాను. సరకపు రోజులంటే నిజంగా అవి. వాటిలో పోలిస్తే ఇది కష్టమే కాదు. అందుకే దైర్యంగా ఉన్నా. ఏం జరిగితే అది జరుగుతుందని డాక్టర్లు చెప్పినట్లు చేశా. వారం రోజుల్లోనే కరోనా పోయింది' అని ఆమె చెప్పారు.

ఆస్పత్రిలోనూ యుద్ధమే...

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో అమెరికా తరపున పోరాడిన బిల్ లాఫ్లీ తన 104 సంవత్సరాల వయసులో కరోనా వైరస్ పై విజయం సాధించడానికి మరోసారి యుద్ధం చేయాల్సి వచ్చింది. ఆయనతో పాటు కేరళ హోమోల్ ఉండే మరో 15 మందికి కూడా వైరస్ సోకింది. వీరందరినీ ఒకే ఆస్పత్రిలో చేర్చారు. అయితే, రోజులు గడిచే కొద్దీ

పరిస్థితులు క్షిప్రంగా మారాయి. పరిస్థితులు క్షీణించడంతో బిల్ స్పెహితుల్లో ఇద్దరు మరణించారు. మరో సలుగురిని వెంటిలేటర్ మీద ఉంచాల్సిన స్థితి వచ్చింది. మిగిలిన వారు కూడా తీవ్ర సమస్యలు ఎదుర్కున్నారు. అయితే, బిల్ మాత్రం ఏ దశలోనూ తొట్రుపాటుకు గురికాలేదు. వైద్యులు చెప్పిన మందులను వాడుతూ దైర్యంగా ఉన్నారు. దీంతో ఆయనకు ఆక్సిజన్ అవసరం కూడా రాలేదు. దీనిపై అడిగిన మీడియా ప్రతినిధులకు ఆయన 'ఏమా.. నేను భయపడలేదు, దైర్యంగా ఉన్నా. అంతే! ఆ తరువాత ఏం జరిగిందో నాకు తెలియదు.' అని అవనిచ్చారు.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో అమెరికా తరపున పోరాడిన బిల్ లాఫ్లీ తన 104 సంవత్సరాల వయసులో కరోనా వైరస్ పై విజయం సాధించడానికి మరోసారి యుద్ధం చేయాల్సి వచ్చింది. ఆయనతో పాటు కేరళ హోమోల్ ఉండే మరో 15 మందికి కూడా వైరస్ సోకింది. వీరందరినీ ఒకే ఆస్పత్రిలో చేర్చారు. అయితే, రోజులు గడిచే కొద్దీ

పరిస్థితులు క్షిప్రంగా మారాయి. పరిస్థితులు క్షీణించడంతో బిల్ స్పెహితుల్లో ఇద్దరు మరణించారు. మరో సలుగురిని వెంటిలేటర్ మీద ఉంచాల్సిన స్థితి వచ్చింది. మిగిలిన వారు కూడా తీవ్ర సమస్యలు ఎదుర్కున్నారు. అయితే, బిల్ మాత్రం ఏ దశలోనూ తొట్రుపాటుకు గురికాలేదు. వైద్యులు చెప్పిన మందులను వాడుతూ దైర్యంగా ఉన్నారు. దీంతో ఆయనకు ఆక్సిజన్ అవసరం కూడా రాలేదు. దీనిపై అడిగిన మీడియా ప్రతినిధులకు ఆయన 'ఏమా.. నేను భయపడలేదు, దైర్యంగా ఉన్నా. అంతే! ఆ తరువాత ఏం జరిగిందో నాకు తెలియదు.' అని అవనిచ్చారు.

- ఆక్సిజన్ స్టాయిలు 95 శాతానికన్నా తక్కువగా ఉంది. కోవిడ్ నివేదిక వచ్చింది కానీ, ఎక్కడా బెస్సు లేవు.

- పదవ రోజు

90 శాతం కన్నా దిగువకు ఆక్సిజన్ స్టాయి. ఏదో ఓ బెడ్ దొరికింది. కానీ, ఉపశమనం రావడం లేదు.

- పదకొండవ రోజు

వెంటిలేటర్ పైకి

- పన్నెండవ రోజు

మృత్యు కాగిలిలోకి...

- (రవీంద్ర సింధు రెడ్డి ఫేసిబుక్ వాల్ నుంచి)

లక్షణాలు కనిపించిన వెంటనే స్పందిస్తే చూ. 200 నుండి 500 రూపాయల ఖర్చుతో నయం చేసుకునే అవకాశం ఉంది. మొదట్లో నిర్లక్ష్యం చేస్తే ఆ తరువాత లక్షల రూపాయలు ధారపోసినా ఫలితం ఉండకపోయే ప్రమాదం ఉంది.

-